

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre . . . 6 "
Negyedévre . . . 3 "Bérmentelen levelek
csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.Kéziratok nem adatkak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyiltérben minden
garmond sor díja 40 fill.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 2 fill.Petitnél nagyobb, avagy
diszkrétül, vagy körzet-
tel ellátott hirdetéseknek
értékmérték szerint min-
den négyzög centim. után
6 fill. számítatik.Állandó hirdetéseknek ked-
vezmény nyújtatik.Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.Zemplén-vármegye főtisztelendő lelkész urai
és t. c. iskolai előjáróihoz.

Harminc éves tanügyi munkásságom terhe alatt megfáradtam, pihenésre van szükségem. Folyó évi július hó 1-én elhagyom a zemplén-vármegyei kir. tanfelügyelői állást s megszűnik közöttünk a hivatalos viszony. Visszaemlékezve azonban ama jóakarató támogatásra, bizalomra és szeretetre, melyet a különböző főt. lelkész urak és az összes t. c. iskolai előjárók részéről huszonegy éven keresztül tapasztaltam, s ezáltal nehéz és igen sokszor kényes természetű munkásságom akadálytalan teljesítésében nagy segítségemre voltak: nem távozhatom el a zemplén-vármegyei kir. tanfelügyelői állásról, nem mehetek el e vármegye területéről anélkül, hogy hálás köszönetemet ne nyilvánítsam. Méltóztassanak ezt tőlem szívesen fogadni.

És midőn kijelentem, hogy a hivatalos viszony megszűntével nem szűnt meg egyszermind az irányokban mindenkor táplált tisztelet s mondhatni baráti szeretet, sőt ezt életem utolsó percéig megőrizni törekvésem leendő: reájuk és munkásságukra Isten áldását kérve, magamat további jó akaratukba ajánlva, igaz tisztelettel maradtam:

S.-A.-Ujhelyben, 1900. jún. 30-án.

Nemes Lajos,

nyugalmozott tanfelügyelő.

TÁRCA.

Sámson.

— Novella. —

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Irta: Balogh Irma.

Az ő ajkainak hízle-
désével meggyőzte őt.
(Példa b. VII. 21.)

VI.

Kanaán termékeny halmait, s a zsidók és a filiszteusok táborának csucsívben végződő fehér sátrait beragyogta a késő délutáni nap fénye. Északon az Efraim-hegység hullámos vonala zafir színben szegi a világos gyöngyszínű eget, délkeleten a Juda-hegység vész bele a párával telt levegőbe.

A két ellentétes fél ismét összeütközött; a fegyverek szerencséje ezuttal is a zsidóknak kedvezett.

Sámson a nap aranysárga tündöklésében diadalittasan, de fáradtan haza felé megy. Anyyira fáradt s gondolatai annyira nincsenek véle, hogy nem is veszi észre, hogy egy kis palma és szikamora erdőségbe ért, melyben gyönyörű változatban jazmin, leander és balzsam bokrok nyílnak s kábitóan édes illatot lehelnek. Csak mikor nevét hallja szólítani, megáll s körülnéz. A vér arcába fut, azt hiszi, hogy Delila jött elébe s bujdosít játszva mézeskedik

Adatok a közigazgatás szervezéséhez.

Irta: Dókus Gyula.

(Utolsó közlemény.)

IV.

Az elsőfoku közig. hatóságot képező önálló, most rendezett tanácsu város szervezését már említettem. Most a járási hatóságok szervezetről és személyzetről kívánok még egyet-mást elmondani.

A főszolgabíró ma a bürokratikus munka által, elzárva a mindennapi élettől s oda szegezve íróasztalához, majd megvakul a jelentések, kimutatások fogalmazási és rubrikázási teendőinek nagy halmozása miatt s nem látja, hogy a gondozására és felelősségére bízott nép socialis, közgazdasági és culturalis életét lelketlen stréberek miként mételezik meg, nem látja az erkölcsök és szokások elfajulását, nem figyelheti meg az anyagi romláshoz vezető jelenségeket s így a bajok megelőzésére az óvszabályokat nem alkalmazhatja s a bajokat, a melyeknek orvoslásához szükséges eszközök iránt neki kellene javaslatot tenni és azt alkalmazni, nem képes gyógyítani. Ő az államhatalom első sorba állított letéteményese és őre, egyedül ő hivatott tehát állásánál, képzettségénél fogva is a nép életének irányítására, a szellemi és anyagi jóléte emelésének munkálására. De ha bürokratikus feladatai által a mozdulatlanságig lekötve nem is volna, — legalább a mi vármegyénkben — a járásához tartozó községek nagy száma miatt: a küladministrációt ellátni nem képes. E nélkül pedig nincsen helyes és sikeres közigazgatás. A járások különösen nálunk erősen decentralizálандók volnának. A decentralizálásnál nemcsak a községek és lakosság száma és műveltségi foka, hanem a községek kiterjedése és egymástól távolsága is figyembe volna veendő. A szolgabíróság

véle. Ez a gondolat mint egy delejes áram fut rajta keresztül s a hatalmas férfialakot egész valójában megremegteti: *Delilát férfi szívének igaz, mély vonzalmával megszerette.*

— Delila te vagy?! — kérdé s a sűrű virággal telt bokrok ketté választja — Sela! — kiált föl meglepetten. Hangjában van valami az örömből, de valami a csalódásból is.

— En vagyok . . . Csak én — szólalt meg a kis Sela véghetetlenül szomorú hangon. — Figyelmeztetni jöttem, Sámson! Vigyázz, a filiszteusok Delilában tört tetettek néked! Vigyázz, életedre fognak törni — mondá s a következő pillanatban, mint a futó árnyék, a sűrű bokrok között eltűnt.

Sámson néhány percig azt gondolta, hogy álmodott. De nem, Sela finom alakja ott imbolyog a bokrok között, fehér fátyla meg-megvillan a berek violaszínű homályában.

— Szegény kis Sela . . . Féltekeny . . . Még mindig szeret . . . Minek szeret? . . . Kérdé Sámson önmagától, s szelid tekintete néhány perere elborult. De a mint elindult, a kis hü Sélát elfelejtette, s csak Delilára gondolt.

Alig lépett házának nyitott lapos tetejére, Delila elibe szaladt, s egy kis macska hízle-gésével bozza simult:

— Te hősöm, te drága világom, ma ismét, mint rendesen a nap hőse valál — sutto-gta, s sutto-gásának minden szava egy csöppje volt a részegítő itálnak.

— Delilám, te tündöklő, fénylő napja éle-

mozgósított állapotának biztosítása szempontjából egy szolgabírói járásba 20-nál több községet és 15,000-nél több lakost nem kellene beosztani. A nagym. földmívelésügyi ministerium által benyújtott, de a belügyi ministeriummal egyetértőleg szerkesztett állategészségügyi törvényjavaslatból, különösen annak azon intézkedéséből, a mely a járási állatorvosok feladatát szabja ki, azt az örvendetes jelenséget észlelem, hogy a járásoknak decentralizációját a nagym. kormány a közigazgatás újjászervezésénél egyik főelvül tűzte ki; mert a járási állatorvosok feladatait oly nagy kiterjedésben jelölte ki, hogy azt csak egy oly járásban lesznek képesek teljesíteni, amely 20 községnél többet magában nem foglal, vagy ha csalódom, úgy előreláthatólag az állategészségügy államosítása nem fog a kívánt eredményhez vezetni, mert a járási állatorvosok azt a feladatot, a melyet a törvényjavaslat reájuk szab, a mi nagy számú községből álló járásainkban, teljesíteni képesek nem lesznek.

A járások hivatali személyzete állana: 1 főszolgabíró, 2 szolgabíró, 1 katonai, 1 rendőrségi, 1 adóügyi, 1 egészségügyi, 1 állategészségügyi, 1 számvevőszéki, 1 ut-ügyi szakközegből, megfelelő számú segéd-és szolgaszemélyzetből. Rendelkezésre bocsájtandó volna az államkormány által kibérelt megfelelő irodai épület, a mely szabályszerű börtönhelyiségekkel és egy szolgálakással is fel lenne szerelve.

A főszolgabíró az állami, a közigazgatás és a járásához tartozó községek önkormányzati működésének felügyelete és a hivatali főnöki jogköt, a 2 szolgabíró az irodai működés vezetése és felügyelete, a hivatali főnök helyettesítését, a gyámügyi, bírósági és a közigazgatás keretébe tartozó szakelintézetet nem igénylő összes ügyek és a pénzkezelés; a katonai előadó: a

temnek! Szeretlek! Egész nap csak rád gondol-
tam.

— A csatamezőn is?

— Ott is! Megbabonáztál! Hogy téged a Jehova áldjon meg, a miért ennyire boldoggá tettél. Szeretlek!

— En pedig imádlak, mint a hogy ti a Jehovát imádjátok — mondá az asszony forró hangon s Sámson széles keblére borult, nyakát két telt karjával átfonta s fejét ajkaihoz vonta. — Te drága hősöm te!

Sámson a szenvedelmes csókok árjától teljesen megittasult. Az asszony csókjait viszonozta, de nem beszélt.

— Nézd, innen lestem a harc menetét s néhány perce úgy rémlett, hogy elvesztitek a csatát. Szívem szinte megszűnt dobogni: *te éretted remegtem.* De nem, nem a te dicsőséged koszorujának egyetlen levelkéje sem hervadhat el! A te erőd valóban csodát művel. Sámson, mond meg már egyszer, no sugd meg szépen, miben rejlik erőd, hatalmadnak varázsa? Azt mondják, hogy testednek egyik részében. Igaz-e? Mond meg, hogy azt is külön megcsókolhassam, szerethessem rajtad.

Sámson elnevette magát s Delila vörös-szőke haját elsimitotta.

— Bohó! — szólt — nem vagyok én olyan erős, mint azt ti és népem hiszitek. Az én erőm az a szeretet, melylyel népem rajtam csügg, s az a bizalom, melylyel sorsát kezembe tette. *Az tesz engem erőssé, bátorrá, győzhetetlenné.* A többi, a mit rólam mondanak, mind

melyre a hadkötelezettségöknek eleget tett altisztek volnának alkalmazandók, a katonai nyilvántartás, mozgósítás, a fősorozási munkálatok s általában a véderőre és mozgósításra vonatkozó ügyek; az adóügyi: a melyre a pénzügyigazgatásnál működő adóisztek lennének alkalmazandók, a közvetlen és közvetett adók előírása, beszedése és az összeírás elleni panaszok I. foku intézése; a járási orvos: a körorvosi intézménynek megszüntetése mellett, az általános egészségügyi; a számvevő: a községek, mint erkölcsi és mint önkormányzati testületek számadásai, költségelőirányzatainak felülbírálása, a szolgabírói pénzkezelés könyvelése, a bírságok nyilvántartása, az utadó összeírása és beszedése, a gondnoki számadások felülbírálása; az állatorvos: az állategészségügy; az utmester: az állami, vármegyei, községi összes utak ügyeinek egyéni felelősségök mellett, de a hivatali főnök döntési és felügyeleti jogának biztosítása mellett intézésével bizatnék meg.

Az alispáni II. foku hatóság személyzete állana: az alispán, főjegyző, aljegyzők, fő- és alügyész, főorvos, közigazdasági előadó, főállatorvos, főmérnökök, főszámvevők és megfelelő számú segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzetből.

Az árvaszék gyámügyekben mint II. foku hatóság működne s azokban a hagyatéki ügyekben, a melyekben kiskorúak vannak érdekei, birtokbirósági joghatósággal volna feiruházandó. Személyzete pedig állana: 1 elnök, megfelelő számú bírói képesítették, ügyész, számvevő, jegyző, segéd-, kezelő és szolgaszemélyzetből. Hatásköre anyiban mint II. foku gyámhatóság fog működni, az 1877. évi XX. törvények revíziójával lenne újból megállapítandó.

Az alispán, épen úgy mint a főszolgabíró, a közigazgatásnak ambulatorius vezetését, a hivatal főnök, a vármegye mint önkormányzati testület közgyűlései, választmányai, kiküldöttségi és az I. foku bírósági helyettes elnöki jogait gyakorolná. A főjegyző az alispán helyettesítését és adminisztratív bürokratikus feladatait teljesítené, a vármegye mint önkormányzati testület közgyűlései, választmányi és küldöttségi üléseinek jegyzőkönyvét vezetné. Az aljegyzők a külön szakelintézt nem igénylő ügyek fogalmazói teendőit és a jegyzőkönyvek vezetését teljesítenék. A főügyész és ügyész úgy az önkormányzati mint az állami közig. ügyekben a jogtanácsosi feladatot teljesítenék, az I. foku közig. bírósági vádhatóságot, a vármegye jogvédelmi munkakörét töltenék be. Attól a rendszertől, a mi nálunk is divik, hogy

mese, népem szeretetének, rajongásának s az ellenség rettegésének szüleménye.

— Bizalmatlan vagy hozzám, Sámson — mondá a szép asszony — duzzogó, neheztelő hangon — hozzám, a ki oda hagytam népemet, a ki tégedet, népemnek legnagyobb ellenségét olthatatlan szeretettel szeretlek.

Delila utolsó szavait zokogásba fojtotta.

— De Delila! . . .

— Nem, nem szeretsz! Ereszsz, bocsáss, hadd menjek! — szakította ki magát Sámson karjai közül.

— Delila! Esküszöm a Jehova szent nevére, a zsidó nép győzelmére, hogy szeretlek, imádlak! Oh, ne hagyj el! kiáltott föl Sámson kétségbeesetten, s kedvesét megragadta s újra magához vonta.

Az asszony céltudatosan teljesen átengedte magát a férfi izzó szenvedelmének s kezeit önkénytelenül belemélyesztette dus hajába.

— Olyan a hajad, mint a selyem — sutogta — és Sámson fűrtös haját két kezébe fogta s arcát beletemette. — Oh, de jó ez! Egyszer . . . Egyszer, ha szerelmünk szétfoszlik, levágom hajadat s magammal viszem . . .

— Akkor erőmet viszed magaddal — mert én igazán bátor és erős csak azóta vagyok, a mióta te az enyém vagy, a mióta igaz, mély szeretettel szeretlek. Ha te tudnád, ha képzelnéd, hogy most a csatamezőn mennyire másnak érzem magam. Ahhoz a fölemelő tudathoz, hogy népem sorsát kezembe tette, szerelmednek boldogító tudata is járul. Olyan az, mintha a ter-

minden kihágási ügy, a mely II. foku elintézés alá kerül és mindazon ügyek, mely az alispántól, a főszolgabíró és községtől a közgyűlés mint felsőbb hatóság elé kerülnek, az ügyésznek véleményezés végett kiadatnak, el kell térnünk. Az nem az ő munkaköre, ha a főszolgabírónak nem kell kihágási ügyben jogi vélemény, miért kell az alispán és közig. bizottságnak. A II. fokban intézkedőknek is kell annyi jogi tudásuknak lenni, a minő egy szolgabírónak van. Az ügyész legyen jogtanácsos, vagyis csak oly ügyekben adjon véleményt, a melyekben a jogi felfogás a döntő, s véleménye az ügyszöveg csatolandó. Legyen ő a vármegye jogainak védője, de ne fogalmazója, erre valók az előadók és a jegyzők.

A főorvos a közegészségügyet; a főállatorvos az állategészségügyet; a mérnökök: az állami, vármegyei és községi utügyeket, a vízrendőri, folyamatszabályozási ügyeket; a közigazdasági előadó: a mezőgazdasági, ipari, munkás, eseléd, halászati és vadászati ügyeket; a számvevőség: a járási mindennemű számadások vizsgálatát, a vármegyei pót- és utadó ügyeket, az alispáni utalványozás könyvelését és ellenjegyzését teljesítené.

A vármegye pénztári hivatala megszüntetendő volna s úgy az önkormányzat, mint az állami közigazgatásra nézve a pénztári teendők, az adóhivatalra volnának rábizandók.

A községi és járási pénztári kezelés, illetőleg a hivatalos pénzeknek a községekből a járás s innen az alispánhoz leendő beszállításánál, a póstatakarékpenztárak közvetítése volna megállapítandó. Természetes, hogy a vármegye és községek önkormányzati hatásköréhez tartozó pénztári értékek kezelése és az utalványozási jog gyakorlása szempontjából, az adóhivatal jelenlegi ügykezelési szabályai is reformálandók lennének.

A hatáskörök körülírását, az egyes állami hivataloknak egymáshoz, valamint az önkormányzati testületekhez való viszonyának szabályozására szükséges intézkedések részletezésébe nem bocsájtkozom; mert ez igen messze vezetne és mert nem is képezi feladatomat.

Nem mulaszthatom el még felemlíteni, hogy a közigazgatás szervezésével az alkalmazottak fizetése és nyugdíj jogosultsága is törvényes intézkedést igényel. — A fizetések és korpótlékok, a melyeket behozni feltétlenül szükségesnek tartok, mert a köztisztviselő fokozott szorgalma, a mennyiben előléptetéssel mindig nem jutalmazható, csak ezen módon volna el-

mészet egy pompás, de szagatlan virágnak egyszerre illatot adott volna. Nem, ne is goudolj arra, hogy szerelmünk szétfoszlik. Oh, én bele halnék!

A hetera, a ki a filiszteusoktól szigorú intést kapott, különben őt fogják elveszteni, lélekvesztetten figyelt s Sámson szavaiból csak egyet, azt, hogy levágott hajával erejét vinné el, fogta föl s hirtelen támadt, alig leküzdhető izgatottsággal mondá:

— Ilyen haja senkinek sincs . . . És ha én a hajadat most levágnám?

Sámson elnevette magát.

— Nagy baj lenne, nem játszhatnál vele. Delila összeremegett, szép testét a hideg megborzongta: *Ime hát megtudta.* Megtudta, hogy Sámson mi teheti ártalmatlanná.

A filiszteusokat az estére rendelte Sámson udvarára. Az intés következtében, ha elalszik, ki akarta szolgáltatni. Félt a filiszteusoktól, de unta is a dolgot, meg a pénzt is szeretete volna megkapni. Tudta, hogy életével játszik, de ime a veszedelem, mint egy varázsütésre elmúlt s neki nyert ügye van. A szerelemtől ittas férfi titkát elárulta. Egy gondolat, *Sámson haját levágni*, uralkodik felette. S e gondolat olyan erővel hat rá, hogy a szó elhalt ajkain, s karjai elzsibbadtak; a puha, szőnyegborította nyugvó ágyon szólanul, mozdulatlanul fekszik.

Sámson is hallgat: kábult és fáradt.

A hold fényes, ezüst tányérja lassan emelkedik; a zsidók táborának fehér sátrai a hold kékes világában szinte kísérteties benyomást

ismerhető, — úgy volnának szabályozandók, hogy a közig. szak is pálya legyen, a melyre a fiatal nemzedék ne rászoruljon, hanem arra készülhessen is. — Az uti átalányok pedig oly összegekben legyenek akár átalányzás, akár esetenkénti felszámolás mellett, meghatározva, hogy egyrészt az ellenőrzési kiszállások joggal és méltányosan megkövetelhetők legyenek, másrészt, hogy a polgárság — kivéve a szorosan vett magánjogi eseteket — mindennemű eljárási költségektől meg legyen kímélve. — Miután még az eljárási költségek felszámítása nincsen szabályozva, nagyon sok felszámítás elfér a magánjogi természetű ügyek elnevezése alá és ez által a szegényebb sorsú polgárok a közigazgatás védelmét sértett jogaik orvoslásánál igénybe nem vehetik, mert az eljárási költségek nagysága ezt csaknem lehetetlenné teszik. Hogy csak egy példával illusztráljam állításom helyességét, elmondok egy nagyon egyszerű esetet: X. községben Y. lakásának fala nedvessé lett, mert a szomszéd udvarát nem kellő eséssel burkoltatta ki. Panaszt tesz a főszolgabírónál, a ki helyszíni eljárást rendelt s miután a burkolás mérnöki, a fal nedvessége mérnöki és egészség szakértői véleménynyilvánítást igényel, a tárgyaláshoz a járásorvost és az államépítészeti hivatal kiküldöttjét is meghívja. — Eltekintve attól, hogy az ügy mily hosszú utat kénytelen tenni, a főszolgabíró I. fok, az alispán II. fok, a közig. bizottság III. foku, esetleg a minister felülvizsgálati intézkedéséig s az ügy jogerős befejezéseig, tesék csak összeadni azt az összeget, a mit a főszolgabíró tollvezetőjével, a mérnök, orvos napdíja és kilométer pénzbe felszámít, a mit aztán panaszló legalább is előlegezni s ha beigazoltatott, hogy falának nedvességét nem az udvar burkolása okozta s így panaszlott nem lett marasztalva, viselni is tartozik. A közigazgatást a közönségre nézve nem csak hozzáférhetővé, de olcsóvá is kell tenni, mert különben a közügy szenved s a polgárság anyagi jóléte nem emelkedést, de visszaesést fog eredményezni.

Egy idő óta az a vélemény kezd tért hódítani, hogy a közigazgatás egyszerűsítése által a személyzeti létszám leszállítására lesz elérhető s az ekként megtakarítható személyi járandóságok, a javadalmasok emelésére lesznek fordíthatók. Hogy ezen módszer a ministeriumokban alkalmazott fogalmazói és kezelőszemélyzetnél alkalmazásba vehető-e, vagy sem, miután az ottani munka feladatot és az ügyek kezelését részletesen nem ismerem, nem nyilatkozhatok, egy

tesznek.

Délen egy meteorit szakadt le az égről, tünt el a semmisségben. Sámson a hulló égítet szemeivel követte s egyben valami balsejtelem nehezedett lelkére . . . Majd fölrezzent, oda lent, az udvaron zörejt hallott.

— Fegyverzörgést hallok! — mondá s hirtelen fölállott. — Hát ha az imént életemnek csillaga szakadt le az égről . . . Megnézem, talán jár itt valaki, — mondá s a lépcsőkön lefelé indult.

Az asszony sarkon követte. Homlokán kiveret az izzadság, s fogai egymásra verődtek. Oh, ha Sámson, mielőtt haját levágja, észreveszi a filiszteusokat ő a halál fia! Nedves homlokát elsimitja s visszafojtott lélekzettel figyel.

— Senki sincs itt — tér vissza Sámson s már csak arra gondol, hogy pihenhessen, alhasson.

— Ugyan ne törődjél a zajjal! Gyere, hajtsd fejedet ölembe s aludjál. Örködni fogok feletted. Ugy. Ugy-e jó itt?

— Nagyon. Nagyon jó. Delila, szeretlek . . . Ugy-e, nem fogsz elhagyni?

— Soha!

— Soha . . . Dalolj valamit. Olyan szép az este . . . Boldog vagyok . . .

Es a bűvös, holdfényes keleti estét betöltötte Delila lány rezgő hangja. A ház tetején levő pálmák finom, csipkészerű árnyékot rajzoltak a szunyadó férfira s fehérbe öltözött szép asszonyra.

Sámson egész nap keményen harcolt — mihamar elaludt.

azonban valószínűnek látszik előttem, s ez az, hogyha rendszeres, az élet követelményei és viszonyainknak megfelelő közigazgatási törvényeink lesznek s a rendeletekkel kormányzásra nem lesz szükség: az a munkaerő, a mely most a rendeletek nagy halmazának gyártásával kénytelen foglalkozni és azokat sokszorosítja, megtakarítható lesz. Megtakarítható lesz a vármegyékben a segéd- és kezelőszemélyzet egy kis része; a közigazgatás általános szervezése és czélszerű kezelési szabályzat által megtakarítás elérhető még ugy a járási mint a központi irodai személyzetnél akként is, ha a közérdekű körrendeletek a ministeriumoktól és vármegyétől annyi példányban lesznek kiadva, a hány községgel az közlendő, továbbá ugy hogy az állam és vármegye hivatalos közlönyébe a körrendeletek közé tétetnek s a közlönyök legalább a jegyzők és szolgabíráknak ingyen kiadatnak. Ma a közigazgatásnál az alispán, árvaszék, ügyész, államépítészeti hivatal, tanfelügyelő, számvétség és pénztárnál külön-külön ígátás, irattározás, másolás és kiadmányozás történik. A közig. bizottság elé kerülő ügyek a közig. bizottsági s ezenkívül a pénzügyigazgató, tanfelügyelő, államépítészeti hivatal iktatóiban is belesznek iktatva, megfordul ugyan azon közigazgatási bizottsági ügy az alispáni irattárban és a kiadóban és a fent említett szakelődök hivatalaiban is, ez pedig nagy munkaerő pazarlás a mellett, hogy felesleges. De nem lesz megtakarítható sem a központi, sem a járási hivatalok fogalmazói személyzetéből egy sem és pedig először azért, mert azokra a munkaerőkre, akik ma a bürokratismus áldozataiként roskadoznak a nagy munka halmaz alatt, ha ettől felszabadulnak: a központban a jó közigazgatás biztosításánál, a járásokban a mozgósított közigazgatás, a ma elhanyagolt nép életvezetése, az ellenőrzés, a közigazgatási és kulturális feladatok megvalósításánál lesz szükség. Azok, a kik azt hiszik, hogy a hivatali személyzet létszáma a közigazgatás szervezése után, a közérdek és ügymenet veszélyeztetése nélkül leszállítható lesz, nagyban fognak tévedni. Azok pedig, akik a közigazgatás általános szervezés előtt, a személyzet létszámát leszállítanák, egyszerűen az államgépezet kerekeit fogják megakasztani. Ma sinesen a járásokban elegendő munkaerő, pedig főszolgabíráink, egy-kettőt kivéve, a kinek kis járása van, vagy még nem merült ki a munkában s ambíciója még fenn képes tar-

tani munkakedvét, tulajdonképen nem adminisztrálnak és nem felügyelnek, csupán irodájukat gondozzák. Hogy mi egy főszolgabírónak a munkaköre ma s minő ma a községek küladministrációja, csak az képes felfogni, aki azt közvetlenül megfigyeli s benne élt. Ezt sem áktákból, sem jelentésekből, de még leírásból sem lehet kellőleg megösmerni.

A közigazgatás újjászervezése csak ugy lesz teljes, csak ugy leszünk képesek a jogállam nagy épületének, melynek a közigazgatás képezi a fedelét s így főrésze, tökéletesen kiépíteni, ha a szervezés nem részletenként, nem alulról felfelé vagy felülről lefelé lesz munkába véve, illetőleg életbe léptetve, hanem egyszerre és pedig csak azután, amikor a törvényhatóságokról általában, a rendezett tanácsu városokról, a községekről, tisztviselők szolgálati minősítési fegyelmi és nyugdíj viszonyairól, az illetékességi, egyleti, gyülekezési, társulási, közrendészeti, építészeti, tűzrendészeti, állategészségi, szegény, lelencz, cseléd, munkásügyi törvények megalkottatnak, a gyámügyi, pénzügyi, egészségügyi, kisebb polgári peres ügyi törvényeink átdolgoztatnak. Most már elérkezett az idő és beigazolta a mult, hogy a toldozgatás-foldozgatás mit sem ér, gyökeresen kell hozzálátnunk a közigazgatás reformjának nagy munkájához. Inkább néhány évet, a míg ezek a törvények megszerkesztetnek és átdolgoztatnak, várjunk. Ha ezer évig nem volt közigazgatási szervezeti és eljárás törvénykönyvünk, még pár évet várhatunk. Eredményesebb lesz, ha később jól, mintha korábban rosszul fogják azokat megalkotni.

Nehogy azonban ugy járjunk, mint az 1870., 1871. és 1886. évi törvényhatósági és közszervezési törvényeinkkel jártunk, felkérdőnek javasolom a nagym. államkormányt, hogy a közigazgatási szervezésre vonatkozó összes törvényjavaslatokat, mielőtt azok a törvényhozás asztalára letétenének: bocsássa a törvényhatóságok és közönség elbírálása alá. A nyilvános megvitatás csak hasznára lesz a törvényjavaslatoknak, mert azok, a kik a végrehajtás nehéz feladatával vannak megbizva, a szak-erők és kormányzottak hozzászólva, oly adatokat szolgáltathatnak s oly gyakorlati véleményeket mondhatnak, a melyek még mielőtt a javaslatok tárgyalás alá kerülnek, azok tökéletesítésére felhasználhatók lesznek.

A t. törvényhatóság bizottságát arra kérem, hogy munkálatom gyarlóságát elnézni méltóztassék. Az igyekezet mennél

inkább megfelelni megbízatásomnak, nálam nem hiányzott; de elegendő fizikai idővel nem rendelkeztem. Magához a szervezethez az adatokat összegyűjteni, huzamosabb időt igényel, mint a mennyi rendelkezésemre állott. Egy irodalmilag alig mivelt talajon gyűjtött anyagot pedig, anyagi viszonyaink és kulturális helyzetünk, történelmi multunk, hagyományaink, szokásaink figyelembevételével feldolgozva, abból javaslatot készíteni csakis hiányosan és nagy vonásokban volt lehetséges. Nagyon örülök, hogyha egy porszemmet is szolgáltatott volna ahhoz a nagy épülethez, a melyben egykor nemzetünk mint jog- és kulturállam, helyt fog foglalhatni.

Méltóztassanak munkálatomat oly szívesen fogadni, a minő örömmel én azon dolgoztam. Mielőtt azonban az, a tanácskozás alapjául elfogadtatnék, helyesnek vélném, ha közrebocsájtatnék, hogy így alkalma legyen mindenkinek arról véleményt mondani az ott le rakott eszmékből újabb eszméket termelni.

Az ekként megvitatott eszmék, általam összegyűjtött adatok, tett javaslatok és észrevételekből: egy kiküldendő bizottság által szerves javaslat volna készítenő és miután az összes törvényhatóságokhoz hasonló irányu emlékiratok készítése végett megküldetett, csak azután volna a nagym. államkormányhoz felterjesztendő.

Veterán-diákok Ujhelyben.

Egy szem és fültanútól vettük az alábbi értesítést.

Jún. hó 25-én, a mult hétfőn, egy karaván huzódott városunk utcáin. Voltak közöttük ismerőseink de nagyrészek idegeneknek látszott e városban — pedig 35 év előtt könyvekkel a hónuk alatt mint algimnázisták sokat kergetőztek e város akkori poros utcáin.

Idegenek lettek itt és idegen volt előtük ez a város is, a melyet még abból az időből ösmertek, a mikor a városatyák ugy gondolkodtak, hogy minek az a kövezet, mely a szekerek vasráfját koptatja, inkább porfellegben jártak, ha nagy szárazság volt, esős időben pedig szivesebben vontatták ki a feneketlen sárból a berekedt szekereket, csak hogy a ráfban kár ne essék. Az utcai világítás is száműzetett, mert, ugymond, a józan ember napnyugtával békés otthonába tér, a korhelyért pedig ugy sem kár, akár a sűrű porfellegbe vész, akár a feneketlen pocsolyába ful.

Azóta megfordult nálunk is a világ kereke. Kemény lett a talaj lábunk alatt; villanyvilágítás mellett nemcsak a józan, de a pityókás ember is biztosabban mehet — illetve botorkálhat — hazafelé, vagy más tanyára az éjj homályában is.

vakitották, szeretett népének szabadságáért már nem küzdhet — nem érdeklí semmi, a teljes letargia vett rajta erőt.

A börtönör kezében kicsiny mécs; a keskeny halvány fénykörben Sela áll — mintha a homályt, melyben egy drága, szeretett lényt keres, meg akarná szokni.

Odakint, Gáza falai alatt, morog, zajong a tenger.

A börtön egyik szögletéből mély sóhaj száll föl; Sela már tudja, hol van Sámson s hozzá siet.

— Sámson! — szólal meg halkán, lágyan s hozzá térdel.

— Sela! — ugrik föl Sámson s a vak bizonytalanságával Sela felé nyul — oh, te drága hű Sela, te! — mondja s hangjából kiérzik a visszafojtott zokogás.

— Sámson... sietnem kell! Figyelj rám. Holnap a filiszteusok vénei, annak öröme, hogy téged ártalmatlanná tettek, ünnepet fognak ülni. Téged is magokkal visznek, hogy ott még jobban megalázzanak. Sámson, ennek megtörténe nem szabad!...

— Engem megalázni! — kiáltott föl Sámson hevesen. Megfeledkezett arról, hogy fogoly, hogy világtalan. Csak egy röpké pillanat s magára eszmél — tehetetlenségének szertelen kinjában görcsösen fölzokog.

A leány egész valójában megremeg; a férfi zokogása megtöri s csak erejének teljes megfeszítésével mondhatja:

— Annak a nyitott csarnoknak, melyben

Delila elhallgatott. Néhány pillanat teljes csöndben futott tova. Aztán...

Aztán egy ollónak a csettentése: — *Sámson dus selymes haja az áruló asszony kezében.*

Egy gyötrelmes másodperere zibbasztó félelem vesz rajta erőt. Szinte megmerevedik, de a következő pillanatban egy macska ügyességével s gyorsaságával fölugrik s lerohan a lépcsőkön.

— Ime haja! Hajában rejlett ereje! kiált a filiszteusok felé, s a fehér éjszaka homályába eltűnik...

Sámson álmából fölriadt. Láta Delilát elrohanni, hallotta szavait. Fejéhez kap — haja levágva. Az első pillanatban szinte nem tudja, hogy mi történt? ... Csak mikor a filiszteusok éktelen ujongását hallotta, értette meg Delila gaz árulását. A kis Sela fehér alakja megjelent előtte. ... Aztán szertelen kinjában, mint a puszta megsebzett oroszlánja, fölordit s buzogánya után kap.

Delfla elárulta; szívének ez a mondhatatlan csalódása fölajzotta minden idegszálát, minden csöpp vérét. Atvillan agyán, hogy meghal. Elete elvesztette előtte értékét. Megadja magát, tegyenek véle a mit akarnak. De nem! Jehova népe töle várja szabadságát — *élnie kell.* Es, ha még is, az előbb életének csillaga hullott le az égről, könnyen megadni nem fogja magát.

A ház teteje egyszerre megtelik fegyveres, sisakos filiszteusokkal. A hosszú dárdák és a sisakok megvillannak a hold fényében.

— Élve fogjátok el! — kiáltott a vezér. Ne féljete, haja, melyben a mi gyalázatunk rejlett, kezemb van. Előre!

Delila hajával elvitte azt a glóriát, melyet ellensége ereje köré font. Tönkre tette azt a babonás rettegést, a mit nevének pusztá emlé tése keltett. Ha Delila tudta volna... Mindegy, célját elérte: a glória szétfoszott, Sámson közönséges ember lett. Már megmerik támadni, már nem hiszik, hogy egy csapással ezer filiszteust leüthet.

Sámson buzogányát megsuhintja s ellenfeleire veti magát:

— Gyávák, hitványak, gyertek hát! — kiáltja rekedten s mint azelőtt, osztja a halált.

A filiszteusokat a levágott haj vakmerőkké teszi s mikor azt látják, hogy Sámson buzogányának nyomán a haldoklók sóhaja kél, már-már azt hiszik, hogy Delila őket árulta el. De Sámson ereje lankad, utolsó erőmegfeszítéssel küzd — mint utána annyi hős, aztán... aztán egy hatalmas csapás, az utolsó s buzogánya kihullik kezéből...

A filiszteusok öröme, vad rivalgása messzire betölti a csendes holdvilágos éjszakát...

„Kivágták zemeit és Gázába vitték és megköték két erős vasláncal.“ (Bírák K. XVI. 21.)

V.

Sötét éj van. Sámson börtönének ajtaja lassan fölnyílik. Sámson, ki a kemény csupasz földön fekszik, föl sem emeli fejét: Nem érdeklí már semmi. Delila elárulta, ellenségei foglyul ejtették, meg-

Ezt jó volt konstatálni, mert magyar vendégségre gyűltek egybe.

De kövessük e karavánt, melynek minden egyes tagja kevés különbséggel alul vagy felül félszázadot hordott vállain; ösbevegyült kopasz, vagy legalább kopaszodó, de büszkén felhordott fejjel ballagtak egymás mellett, egyik-másik sántikálva. Szemeikből és egész valójukból a megifjodás sugárzott ki. Látszott, hogy mindenik beleképzelte magát abba a gyermekkorba, a mikor még boldog gondtalanságban együtt tanul-tak és együtt játszottak. Számra 19-en valának. Névszerint: Braun Ignác borkereskedő S.-A.-Ujhely, Horváth Géza orvostudor Budapest, Horváth Hugó földbirtokos M.-Izsóp, Kovarez József gazdatiszt Felső-Irregh, (Tolna m.) Kovarez Károly állomásfőnök Királytelek, Lajda József r. k. plébános Battyán, Lukács István kántor-tanító K.-Helmec, Mauks Elek ügyvéd Soroksár, Mauks Elemér járásbíró Sztropkó, Miklóssy Endre m. kir. honvéd százados Verseez, Oreschkó Mihály kántor-tanító Veneselő, Pekáry Gyula ügyvéd, S.-A.-Ujhely, Petry János posta- és táviró-felügyelő Nagyvárad, Reichard Lajos termény-kereskedő S.-A.-Ujhely, Schön Aron (most Szepesi Arnold) orvostudor S.-A.-Ujhely, Schön Hugó orvostudor S.-A.-Ujhely, Schwarz Ignác orvostudor Gálszécs, Székely Imre takarékpénztári tisztviselő S.-A.-Ujhely és Tóth István kántor-tanító Bánd.

Azok az apák, sőt nagyapák — ne tagadjuk részben agglagények is, — a kik most a távolból és közelből viszontlátásra gyűltek össze, az 1852—1655-ik években az itteni alginázium tanulói voltak.

Első nap „ismerkedtek”. No ez egy érdekes képet nyújtott a szemlélőnek. Nézték egymást előlről, hátulról, oldalvást, feltett süveggel. Keresték az ismertető jeleket. Hol találtak, hol nem. Egyiket az orráról, másikat a szeméről, szájáról stb. ismerték fel, de a hajáról senkit, mert az vagy elkopott, vagy megöszült, vagy mindkét változáson ment keresztül. Voltak, kik a felismerhetetlenségig megváltoztak és így tör-ténhetett, hogy a rekognoszálás buzgalma anynyira elragadott egyeseket, hogy egy közzéjük vegyült, de nem közzéjük tartozó hasonkoru barátomra is reá fogták, hogy te N. Pista vagy és ezt az urat csak közbelépésem mentette meg a puszkiz záporától.

Erre aztán következett az ölekezés, esőkolódás, még pedig oly mértékben, hogy sűrű fellegek tornyosultak az égen és nemcsak esőtől, de jégtől kellett tartani, ezt azonban — hála az emberi találmány legujabb vívmányának — elviharaggyuzták, nagy szerencsésükre a diákoknak, a kiket az a balsors is érhetett volna, hogy garabonciás diákok módjára kiebrudalták volna őket a városból, a hova ünnepelni jöttek.

Vacsora közben jött az apró diákcsinyek és események felelevenítése. Egyik a másikának a szájából ragadta ki a szót. Mind egyszerre akart beszélni, akár csak a vénasszonyok, de azért ezekkel a versenyt ki nem állották.

Másnap volt az ünnepes hálaadó istentisztelet a kegyesrendiek templomában, a hol egykor naponta jelentek meg az úr színe előtt.

Ily megható hálaadó istentiszteletet nem sokat látott a diákok temploma. Lelkészként volt társuk jelent meg misemondónak az ur oltáránál, a kinek most a kegyesrendi tanári karból három tag segédkezett. A mint a csöngettyű megszólalt és a szentmise, a melyet a kóruson a vén-diákok három kántortagja orgonazenével és

az örömmel lesz — figyelj jól Sámson hogy megérts — oszlopait aláfürészeltetem . . .

— Nem értek . . .
— Téged a fősztlophoz fognak állítani . . .
Erős vagy, rázd meg azt az oszlopot . . . A csarnok teteje rátok fog szakadni . . .

— Sela! — rázkodott össze a vak férfi s a leány kezét göresösen megszorította, mintegy bele kapaszkodott.

— Vesszenek azok, a kik téged árulással ejtettek meg, a kik megaláztak! Vesszenek, de . . . de te is oda fogsz veszni — a leány hangja megtört.

— Sela! — kiáltott föl Sámson s a leány lábaihoz borult, megragadta palástjának szélét s ajkaihoz emelte. — Köszönöm . . . Köszönöm!

— Sela siess! — hangzott az ör fajtott hangja.

A leány sirni kezd — minden ereje elfogyott, a válás pillanata irtóztató! Az ör sürgözt, mennie kell. Hirtelen lehajlik s az imádott férfi vak szeméit megcsókolja s fuldokló zokogással, sietve távozik. Odakint, a csillagos ég alatt, ugy érzi, hogy össze fog roskadni. Az ör látja, hogy szenved, megsajnálja s egy köpadhoz vezet. Soká ül egy helyen. Nem gondol, de nem is érez semmit. Pillanatokra magára eszmél s olyankor ugy rémlik, hogy egy mélységbe zuhant, hogy meghalt s ez a gondolat, vagy inkább érzet jól esik néki.

Keleten pirkadni kezd.
Az ég gyöngyszínűvé, majd halvány sár-

énekek kísért, kezdetét vette, könyekig elérke-nyitette a vén-diákokat, a kiknek örömtől és hálá-tól különben is szinig teltek volt a szíveik.

Es az egész mise alatt ez ihletszerű ma-gasztos érzés honolt egész lényükön, melyet lelkeikben a multak emléke és a valóra ébredt jelen eseményei költöttek fel. Mise után a gim-názium tanári szobáiban gyűltek össze a veterán-diákok, a hová a tanári kart is meghívták, hogy szíveikben a volt tanáraiknak hozott mély hálát a mostani tanároknak, mint amazok utódainak adják át. — Itt ismét a vén-diákok papja emel-kedett beszédben emlékezett meg az ünnepély jelentőségéről, melynek hármass célja van: a vi-szontlátás, a halának a tanári kar iránti lerovása, a mely követendő példányképül szolgáljon a min-denkori tanulóknak és ezzel kapcsolatban a jó tett, a mely abban nyilvánul, hogy a mai nap emlékére az összegyűlt veterán-diákok 600 kor. alapítványt tettek le, hogy annak kamatja, val-láskülönbség nélkül, a legjobb magaviseletű és szorgalmu 4-ik osztálybeli tanulóknak adassék ki minden tanév lezártaival.

Erre a főgimnázium igazgatója, ft. Horváth Sándor válaszolt hasonló lendületes beszédben.

Következett az iskola udvarán a vén-diákok lefénnyképezése, ez is rendben folyt le, de mutat-koztak oly jelenségek is, a minőket az egykori gyermek-diákoknál nem tapasztaltunk: a vén-diákok némelyike hű lett és csupasz fejjel nem mert belénegni a lényképezőmasinájába. Ezek a kopaszokhoz tartozók fedett fővel lesznek meg-örökítve.

Ezt végezve, a kegyelet adóját indult le-róvni a veterán diáksereg az itteni róm. kat. temetőben nyugvó boldogemlékü „Augusztini bácsi” tanárjoknak — amint a jóságos hitoktatót nevezték — és sírjára koszorút tettek le.

A temetőből seregüstül elindultak tisztelő látogatást tenni a helybeli volt iskolatársak ked-ves feleségeinek és örömmel konstatálták, hogy az ő diákfajtájuk ki nem vész, mert itt is, ott is a családi fészkekben 4—5 fiókra találtak. A mire ugyan a messze Tolna-vármegyéből ide fáradt egyik tanuló társ fitymálva azt mondta, hogy mi az, csekélység; ide nézzetek, én 9 élő gyermeknek vagyok boldog atya. — Tagadhatatlanul szép eredmény, de ugy emlékezünk, hogy ez az önézetes konszolás a tanulásban sohasem ért el ily szép eredményt.

A vándorlások után következett az ünne-pély legkedvesebb része: a diszebed, melyre a veterán-diákok meghívták a főgimnázium tanári karát, a kik e meghívást elfogadták és a vén-diákok ünnepélyét szíves megjelenésük-kel díszesebbé tették.

Boek Imre vendéglős a diszebedhez méltó lakomát csapott és az éhes diákokon is kifogott, mert ők sem bírták végét-hosszát elvárni a lukullusi vendégségnek. Ha egyik-másik meg-terhelte a gyomrát a Boek lelke rajta.

Hát az itóka! a mi a fő. Az már inkább már nem Boeknak, de azoknak a helybeli konszo-lárisoknak az érdeme, a kik a vagyonos osztályhoz tartoznak és pineéjökben jófajta hegyaljai bort tartanak. Ők rukkoltak ki a javá-ból. Es poháreségés, hegedűszó mellett lett is olyan zománcos jó kedv, mintha csak a mos-tani 4-ed gimnáziumi pajkos diákok mulattak volna.

Volt magas szárnyalásu, hivatalos dikció „pro és contra” a vén diákok es a náluknál sok-kal fiatalabb és hozzájuk képest gyermek és némely részben unoka-számba vehető — tisztelt

gává s végre rózsaszínűvé változik. A csillagok fénye mindinkább halványul. A tenger felől éles szél kezd fujni, meglebbenti Sela könnyű fátyo-lát. Összerezzen, homlokát elsimitja, sápadt arcán valami mosolygás féle siklik el: föleszmélt s már érez, gondolkozik, szenved.

Előtte a filiszteusok fővárosa.
Fáradt agyában megvillan, hogy az ő erei-ben is filiszteus vér folyik s hogy honfitársait ez éjjel elárulta. Arcán, szemei alatt vörös fol-tok verődnek ki; lelke és szíve között heves küzdelem támad. De a tusa csak rövid ideig tart: szíve kitűzte a győzelem lobogóját. Igaz, mely szerelme minden más hajlamot, érzelmét megölt benne.

Sámson lelkébe visszatért az erő, a tudat, hogy meg fogja magát bosszulhatni, megnyug-tatta — Sela lábainak nyomát fölesókolta — ez volt az élettől való bucsuzása . . .

— Haljak meg én is a filiszteusokkal — mondá, mikor a filiszteusok nagy örömrivalgas-sal az ünnep csarnokába vezették s a fősztlop mellé állították.

— Haljak meg én is — mondá még egy-szer s az oszlopot olyan erővel rázta meg, hogy: „Leszakada a ház a fejedelmekre s mind az egész népre, mely vala a csarnokban.” (Birák K. XVII. 30.)

(Vége.)

tanárok között. És, mert magyarul mulattak együtt, reá került a sor az ugynevezett — nem hivatalos — de azért jó dikiókra is.

Folyton emelkedő hangulatban eltartott a diszebed d. u. 3 óráig, akkor aztán a karaván — de már nem gyalog — elindult Széphalomra a Kazinczy Ferenc mauzoleumát és sírját meg-látogatni, — a hol hazafias dalokkal rótták le a kegyeletet.

E rövid megszakítás után következett a vacsora, mely benyult a késő éjszakába. Végezetül tánera is perdültek a „diáknék” öngaságokkal és leányzóikkal. A vigság tetőpontját érte. De mert minden földi vigságnak vége szokott lenni, be-következett az apostolok oszlása — ölekezés-sel — az isméti viszontlátásra; — de ebbe már bizonyos nemes fájdalom vegyült, mert ki tudja, hogy 10 év múlva, a mikorra újabb össze-jövetelt fogadtunk, hány fog a veteránok közül kidülni?

Meg kell emlékezni arról a 6 iskolatár-sunkról a ki az ünnepélyről elmaradt; egyik mint lelkesz Amerikában lakik, a nagy távol-ság akadályozta a megjelenésében, de az ala-pítványra 60 koronát küldött és meleg hangu levélben jelezte, hogy lelkileg a rendezőkkel van és mig ők itt hála-istentisztelettel áldoz-nak az egék urának ő — ugymond — ugyan-akkor gyászmisét mond az elhaltakért. A töb-biek szintén a nagy távolság, vagy más elfog-laltság miatt nem jelenhettek meg, de üdvözlötlet küldtek a távolból az itt egybegyűlteknek.

Végre, hogy az utolsó gondolat és a ma-radandó emlé a nőké legyen, e képből ki nem hagyhatók azoknak a konszolásoknak kedves feleségei és az egyiknek virágzó szép leánya, a kik a veterán-diákok ünnepségében és mulatságában részt vettek és megjelené-sükkel az ünnepség fényét és a mulatság vig kedélyét fűszereztek és emelték.

Öngaságaikon is meglátszott, hogy mind-annyian örömet képzelték magukat abba a gondolatba, hogy ők most „diáknék.” De val-jon örömiük teljes volt-e? nem tudom, mert az asszonyok kedvesen rejtegetett titkait kilesni én képes nem vagyok.

Minden mulandó! A veterán-diákok is el-játszották gyermekjátékaikat, eloszlottak, hogy otthon az álomból valóra ébredjenek; de a ked-ves emlék, a melyet magukkal visznek, soha el nem enyészik.

Engedje az egék ura, hogy 10 év multán, ugy mint most a 35 éves, akkor pedig a 45 éves találkozáson egytől-egyig részt vegyenek azok a derék veterán-diákok, a kik tanujelét adták annak, hogy akadályt nem ismernek ott, a hol a gyermekkori barátságának, a ke-gyeletes hálának és a jótettnek kell áldozni. — (Elnök! Szerk.)

Vármegyei ügyek.

Pénztárvizsgálat. Az 1870. évi XLII. t.-c. 58 §. n) pontja értelmében eljáró küldött-ség, az alispán távollétében a rendszerinti fő-jegyző elnökle mellett, jún. 29-én és folytatva jún. 30-án vizsgálta meg a t. vármegye köz-pénztárait. A mélyre ható vizsgálat folyamán nehézség nem merült fel. — A közönség tájé-koztatásul felemlitjük hogy a vármegyei nyugdíj-intézet vagyonszámjegye volt jún. 30-án: 263,337 K. 79 f.; a községi és körjegyzők nyugdíjintézete pedig ugyanakkor 47,470 K. 13 f. értékű kész-let felett rendelkezett.

A fősztolgabirói jelölés. Varannóról a kö-vetkező jegyzőkönyv érkezett szerkesztőségünk-höz: *Jegyzőkönyv.* Felvételét Varanuón 1900 évi június hó 21-én, az elhalálozás folytán meg-üresedett varannai járási fősztolgabirói járás je-löltjének személyében való megállapodás iránt megtartott járási értekezleten. Jelen voltak az alulírottak. *Vladár Emil*, mint az értekezletre kiadott meghívó egyik aláírója, felkéri az érte-kezletet, hogy vezetésére elnököt, a jegyzőkönyvi teendők intézésére pedig értekezleti jegyzőt vá-laszson. — Ajánlja a maga részéről *Csöke Jó-zsef dr.* vármegyei biz. tagot elnökül és *Füzesséry Pál* vármegyei biz. tagot jegyzőül. Az ér-tekezlet *Csöke József dr.-t* elnökül és *Füzesséry Pált* jegyzőül egyhangulag megválasztja. Ezután *Csöke József dr.* elnök, megnyitva az értekez-letet, rövid szavakban jelzi a veszteséget, mely a járást *Füzesséry György* fősztolgabiró elhun-yával érte s felkéri az értekezletet, hogy az ez által megüresedett fősztolgabirói állás betöltése tárgyában, illetőleg a megválasztandó fősztol-gabiró személyére nézve nyilatkozzék. *Vladár Emil* indítványára közlekedéssel *Diószeghy János* járási h. fősztolgabirót jelöli az értekezlet járási fősztolgabiróvá; mert eddig itt eltöltött 4 esztendei hivatali működése, páratlan tisztessé-ges, rokonszenves egyénisége és clösmert tevé-kenysége őt ez állásra méltóvá tesz. — Elnök felkéri az értekezletet, az összes megyei bizott-sági tagokat *Diószeghy János h. fősztolgabiró*

Folytatás a II. mellékleten

támogatására ezen jegyzőkönyv megküldése mellett; főispán ur öméltóságához pedig az értekezlet a jegyzőkönyv egy példányát azon kérelemmel terjeszti be, kegyeskedjék a járásnak a *Diószeghy* János megválasztása iránt tiszteletteljes kérelmét méltányolni. Ezután id. *Zékány* József vármegyei biz. tag az elhunyt főszolgabíró érdemeit méltányolva, kiemeli, hogy a járás az elhunyt iránt érzett háláját és tiszteletét az által is kimutathatná, ha a megüresedő szolgabírói állásra az elhunyt főszolgabíró fiát, *Füzesséry* György közig. gyakornokot, a ki járás előtt mint tehetséges, szorgalmas fiatal ember ösmeretes és közkedveltségnek örvend, a vármegye bizottsági tagjainak megválasztásra ajánlaná. — Az értekezlet *Füzesséry* György k. i. gyakornok szolgabíróvá leendő megválasztását kívánja és érdeklében a bizottság tagjait tiszteletteljesen megkeresni határozza. — Egyéb tárgy nem lévén, elnök az értekezletet a járás jelöltjeinek életetése mellett berekeszti s felkéri annak tagjait, hogy a jegyzőkönyvet írják alá. Kelt mint fent. *Csöke* József dr. értekezl. elnök. *Füzesséry* Pál, értekezl. jegyző (és még 79 névalírással).

A közigazgatási bizottság rendes ülését legközelebb a f. évi július hó 9-én (kilencedikén) tartja.

Törvényhatósági utadóalap összeírása. A vármegye alispánja intézkedett, hogy az 1901. évre kivetendő th. utadók összeírását a községek haladéktalanul munkába vegyék. E végből részletes *Utasítás*-t küldött a községek és közigazgatásnak. Az *Utasítás* azt tervezi, hogy a kereskedelemügyi kir. minister ide vonatkozó intézkedésére való tekintettel és a közuti költségvetés deficitjének apasztatása céljából a th. utadó 1901. jan. 1-től számítva az eddig volt 6% ról 8%-re felemeltessék.

A varannai járás megüresedett főszolgabírói székeért pályázók száma ismét szaporodott. Kettővel. *Izsepy* Zoltán, a bodrogközi járás szolgabírája, körlevéllel fordult a bizottsági tagokhoz és kérte hogy őt „ki a legtöbb munkát adó járásban 6 és fél hónapig működött mint helyettesített főszolgabíró“ becses pártfogásaikkal és szavazataikkal támogatni méltóztassanak. Erős pályázóul jelentkezett, továbbá, a varannai járás főszolgabírói székeire *Császár* Pál, a ki immár huszonekét éve áll a t. vármegye szolgálatában s ebből a tisztes múltból nem kevesebb, mint tizennyolc évet töltött, előbb mint j. irnok, később tiszteletbeli, azután mint megválasztott szolgabíró, a tokaji járásban, hol szolgabírói minőségében ügykörét kitünően tölti be. *Császár* szolgabíró mellett a Bodrogköznek egy nagy része, a tokaji és a szerencsi járás pedig közakarattal sorakozik, hogy jelöltjét diadalhoz juttassa.

Hirek a nagyvilágból.

A kínai forradalom, immár nyilvánvaló, hogy az európaiak ellen irányul s ugy ezeknek, mint a kínai kereszténységnek kiirtását célozza. A lázadó „boxer“-ekkel nemcsak a kínai rendes katonaság, de a birodalom kormányát kezébe kaparintott özvegy anyacsászárné is szövetségben áll. Így a fegyveres lázadók számát nem kevesebbre, mint 400,000 főnyire becsülik, mely óriási haderővel szemben az európai nagyhatalmasságok és Észak-Amerika mindaddig nem bírtak többet, mint 20,000 főnyi sereget mozgósítani. *Seymour* angol tengernagy, ki az európai egyesült haderők fővezérletét intézi, bekerítve tehetetlenül vesztgel, miközben a kínai lázadók Peking fővárosban, az európaiak városrészeiben, a nagykövetségek palotáit ostromolják, gyújtogatnak, rabolnak, rombolnak. *Seymour* legalább is 100,000 főnyi haderőből álló segítséget kért oroszországi szorongatott helyzetében. Az észak-amerikai csapatok főparancsnokává *Chaffel* tábornokot nevezték ki, azonban a mozgósított dandár élén ő sem érkezhetik hamarabb a kínai vizekre, mint a legjobb esetben is csak júl. 26-án. Olaszország jún. 27-én három hadihajót indított utnak. Ausztria-Magyarország a Kinában harcoló „Zenta“ ágyunaszád segítségére a „Mária-Terézia“ páncélos nagy hadi hajót küldötte el Kinába. Németország újabbán öt hadihajót mozgósított. Oroszország 80,000 főnyi szárazföldi hadsereget indított utnak, melynek lovasított ezredei már átlépték a kínai határokat. Angolország, melynek haderejéből 200,000 főnyi sereget még mindig a bur háború tart lekötve Tránszvában, indiai helyőrségeiből iparkodik ki egészíteni a *Seymour* tengernagy csapatát sorában támadt tántogó hézagokat. Franciaország, mely Ton-King államban tőszomszédos a kínai birodalommal, arra szorítkozik, hogy a lázadás átharapódzását Ton-Kingba megátolja. (Legújabbán az a hír érkezett, hogy *Seymour* tengernagyot a kelepecéből, melybe a kínaiak csalták, kiszaba-

ditották az oroszok. *Japán*, mely a kínai birodalom tőszomszédos állama, egy hadtestet mozgósít.

Olaszországban f. hó 27-én az ujonnan megalkult *Saracco*-ministeriom bemutatkozott a kamarának.

Dél-Afrikában *Olivier* bur hadvezér át-törte az angolok sorait.

Hirek az országból.

Estei Ferenc Ferdinánd főherceg, a magyar királyi és az osztrák császári korona örököse, Öfelsége a király beleegyezésével, ma nőül veszi *Chotek* Zsófia grófnőt, szive választottját. Mivel azonban ez a házasság nem egyenlő rangú, a főhercegnek esküvel kellett lemondania arról, hogy a házasságából származható gyermekek a trónutódlásra joggal nem bírnak; viszont *Zsófia* grófnőt, a ki sem a császárnői, sem pedig a királynői felség címekre annak idején igényt nem formálhat, Öfelsége a király hercegnői rangra emelte és a *Hohenberg-hercegnő* címet adta neki. *Ferdinánd* főhercegnek leendő gyermekei nevében a trónutódlásról való lemondását meg erősített eskütételénél Magyarországot *Szél* Kálmán miniszterelnök képviselte. *Hohenberg-hercegnő* származása szerint cseh nemzetiségű, most jár életkorának 33-ik évében. Házasságában, mely párját ritkítja a koronás családok történetében, a hercegnőt mindenki úgy tekinti, hogy a béke angyala lesz, a ki helyreállítja az egység szellemét csehek és osztrákok között. De házasságának benső szívből örülhetünk mi is, mert *Hohenberg-hercegnő* ereiben magyar vér is buzog.

Csáky Károly gróf, kit a hercegprimás f. hó 17-én szentelt föl püspökké, átveszi a váci egyházmegye kormányzását. „A Csákyak“ — mondotta a püspök felszentelésének lakomáján *Csáky* Albin gróf — „mindig a hazáért küzdöttek.“ Vác új püspöke a Csákyak régi példáját akarja követni s jelszava lesz, hogy „a haza minden előtt!“

Vörösmarty-émlékünnep. Székesfehérvárt a „Vörösmarty-kör“ az új-kori magyar költészet egyik legnagyobb alakja, Vörösmarty Mihály születésének századik évfordulóját dec. 1-én országos ünnepel fogja megülni. Az ünnep főnyes sikere érdekében már most nagy előkészületeket tesznek.

Tisztelettel kérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése június hó végével lejárt, hogy a megújítás iránt intézkedni sziveskedjenek, egyidejűleg hátralevő előfizetőinket is kérjük hátralevőiknek beküldésére.

A kiadóhivatal.

Különfélék.

— Személvi hírek. *Lónyay* Elemér gróf a múlt héten bodrog-olasz kastélyában időzött. Ebből az alkalomból biztos forrásból jelenthetjük, hogy némely fővárosi napilapnak az a híre, mintha a gróf zempléni birtokait eladni szándékoznék, a valóságnak meg nem felel. A gróf fenséges nevével közelebb hosszabb időre Angliába utazik. Ebből az alkalomból megemlítjük, hogy a grófi pár udvartartása összesen hét személyből áll. — *Frank* közegészségügyi felügyelő a múlt hó 29-én Ujhelyben időzött és *Székely* Elek polgármester és *Löcherer* Lőrinc dr. vm. főorvossal megtekintette a Hecker-terti új járványkórház berendezését, a vm. kórházat és több közhelyet. — *Lónyay* Gábor gróf m. hó 28-án Ujhelyben időzött. — *Bernolák* tábornok, honvédségi orvosfőnök, a honvédségi egészségügyi dolgok megismerése céljából teg. Ujhelybe érkezett. — *Dókus* Ernő, es. és kir. kamarás, az ujhelyi választókerület országos képviselője, tegnap előtt városunkban időzött. — *Szieber* Ede kir. tanácsos, tankerületi főigazgató, a múlt héten, mint az érettségi vizsgálatok kormánybiztosa, Ujhelyben időzött s a piaristáknak volt szivesen látott vendége. A gimnáziumi ifjúság ének-kara a közszeretett főigazgató megérkezése estéjén szépen sikerült szórakozással lepte meg. — *Juhász* Jenő, köz- és váltó ügyvéd, S.-A.-Ujhelyből tegnap reggel Vácra utazott, a honnan négy nap múlva visszaérkezik.

— Miniszteri biztos. A vallás és közokt. m. kir. minister *Löcherer* Lőrinc dr.-t, vármegyénk kiváló főorvosát, az ungvári bábaképző intézethez biztostként küldötte ki a vizsgálatra.

— Új doktorok. *Várkonyi* Bélát, a Thoman István tanítványát, ki csak e napokban aratott sikert — mint a *Bp. Hl.* írta „nagy tehetségével és erős temperamentumával“ — és a kinek nyitányát a budapesti filharmoniku-

sok az ősszel adják elő, a budapesti tud. egyetemen az államtudományok doktorává, — *Lichtenstein* Jenő ügyvédjelöltet pedig ugyanott a jogtudományok doktorává avatták.

— Hivatalvizsgálat. A n.-mihályi kir. járásbíróság ügymenetét f. évi jún. hó 26-án vizsgálta meg *Fornszek* Béla kir. törv. sz. elnök, hol mindent a legjobb rendben talált. Az elnök távozása alkalmával ugy a bíráknak, valamint a kezelő személyzetnek is elismerését nyilváníttotta.

— Nemes-Lajos alapítvány. „Zemplén-vármegye szeretett tanfelügyelőjének nyugdíjaztatása alkalmából Nagy-Mihály — mely városnak kulturális fejlődésében a távozó oly sokat tett — bucsünnepséget rendezett. Ez alkalommal *Polányi* Géza, a nagy-mihályi állami iskola gondnokságának elnöke, átadta a távozó kir. tanfelügyelőnek a város közönsége körében gyűjtött s „Nemes Lajos-alapítvány“ címén létesített 1000 koronáról szóló okiratot, melynek értelmében a le-téteményezett 1000 korona 6%-os kamatai a nagy-mihályi gondnokság és tanítótestület együttes elhatározásához képest örök időkn át minden évben vallásfelekezeti különbség nélkül a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tevő példás magaviseletű szegény két elemi iskolai tanulóknak, még pedig egy fiu- és egy leány-gyermeknek egyenlő megosztással „Nemes Lajos alapítványa“-ként fognak kiadtni.

— Vakáció. „Rabok legyünk vagy szabaddok? Ez a kérdés válasszatok!“ Az ország összes iskolái, — tanítók és tanulók ezrei — „unisono“ a szabadságot választották. A két teljes hónapig tartó „szabadság“ ma kezdődött. Tanítóknak és tanítványoknak — már t. i. azoknak, kik a jól teljesített kötelesség boldogító érzésével szívják magukba a szabadság levegőjét — jó vakációt! A piaristák vezetése alatt álló s.-a.-ujhelyi fő-gimnáziumban a f. évi jún. hó 27-én zárták be ünnepiesen az iskolai évet és osztották ki az Ertesítőt, melyet az intézetnek új igazgatója, ft. *Horváth* Sándor, tett közzé. Az 1899—1900. év szellemi üzlete, mint az Ertesítőből látjuk, eléggé kedvező dividendát biztosított, a mennyiben a tanuló ifjúság 90%-je jeles osztályt vitt haza; éspedig mindenből jeles a VIII. osztályban: *Czibur* Andor, *Dubay* Sándor, *Lakatos* Dezső, *Wiener* Armin, *Zboray* Béla és *Zöldi* Nándor a VII-ben: *Barna* Gábor és *Marikovszky* László; a VI-ban: *Bakács* Andor, *Beke* Géza és *Juhász* Jenő; az V-ben: *Grünwald* Herman, *Juhász* Sándor és *Schusztér* János; a IV-ben: *Bányász* József, *Görgey* István, *Hvozдовits* Antal és *Zinner* Sándor; a III-ban: *Bánóczy* Béla, *Bettelheim* Ernő és *Rosenberg* Hugó; a II-ban: *Aczél* Ervin, *Cseuz* Géza, *Lyócsa* Valentin, *Nagy* Miklós, *Schneider* Károly, *Schorr* Ferenc, *Székely* Béla, *Wéhli* Ferenc és *Zselinszky* Károly; végre az I. osztályban: *Fonyi* Zoltán, *Maliczky* Lajos és *Varga* Béla. — Jellemző, hogy a felsoroltuk 33 jeles tanuló közül 11, tehát épp az egyharmad rész, izraelita és a létszámban is (361) épp egyharmad rész volt az izraelita. Ez aztán a féle piarista-osztó-igazság, a mit konstatálnunk jól esik. — Az Ertesítőben *Hadady* Géza kr. tanár szentel kegyeletes sorokat i. b. *Molnár* Pál a volt igazgató, ugyszintén a néh. *Bauer* Lénárd kr. tanár emlékezetüknek. Azonkívül benne van az Ertesítőben az „Erzsébet királyné emlékezete“ e. ünnepi beszéd is, melyet *Horváth* Sándor mondott a főgimn. ifjúság 1899. nov. 19-iki ünnepies összejövetelekor a vármegyeháza nagytermében, — és közli az Ertesítő azokat a szép alkalmi beszédeket is, melyeket *Hám* Sándor dr. tanár a széphalmi Kazinczy-mauzóleom előtt és a melyet *Szalai* Károly tanár Márc. 15-én intéztek a tanuló-ifjúsághoz. Az Ertesítőnek V. fejezete alatt *Hadady* Géza kr. tanár értekezik az orléanski szűzről, D'Arc Jankáról. — A jövő 1900—1. isk. évre nyilvános tanulókul be lehet iratkozni most júl. 1-től 5-éig, vagy pedig szeptember hó első napjaiban. — Tegnapelőtt befejezték a 3 napig tartott érettségi vizsgálatokat*) is. Tehát még egyszer: jó vakációt, különösen pedig az „érett urak“-nak, kik nyolc esztendeig tartott diák-rabság után most már szabadok, s oly boldogok, mint a kalitkából kiszabadult madár és kiknek szive-lelke a szabadságélvezet dolgában most a Dreyfusénál drájfuszabb!

— Esperesi kinevezés. A vásárhelyi gk. egyh. kerületi esperességbe, mely már 3 éve nem volt betöltve s melyhez kilenc parókia tartozik, — a munkácsi egyházmegyei főhatóság esperessé ft. bilkei *Gorzó* Bálint, sámgogyi gk. lelkészt nevezte ki. A fiatal pap egyike Zemplén vármegye legjelesebb és legagilisabb egyházi férfilainak. Pár év alatt Sámgoyon gyönyörű szép parókiát,

*) Lapunk nyomtatása közben kaptuk a tudósítást, hogy az „érettségi“ eredménye nagyon jó. Jelesen érettek: *Czibur* A. *Dubay* S. *Geizler* Géza br. *Lakatos* D. *Wiener* Armin, *Zboray* B. és *Zöldi* N. — Jól érett lett hét ifjú. Egyszerűen érett tizennégy. Kettőt egy-egy tárgyból javító vizsgálatra utasítottak. Az érett uraknak gratulálunk. Szerk.

majd a kor kivánalmainak megfelelő iskolát építtetett, mely iskolában 7-8 óra hosszat ő maga is tanít hetenkint. Am van is ott szép eredmény! Most már a templom teljesen újból való restaurálásához fog, szóval sohasem pihen! Princiipuma: a szakadatlan munka. A tehetőség és munkakedv összpontosulva vannak ő benne. Ennek tudható be, hogy már 31 éves korában esperessé tette püspöke. Ad multos annos!

Találkozás 20 év múltán. Hogy az idealizmus még nem veszett ki teljesen az emberek szívéből, megmutatta az a 22 derék uriember, kik, bár 20 évvel ezelőtt nem ígérték meg egymásnak, hogy találkozni fognak, mégis Székely Albert dr. helybeli ügyvéd felszólítására S.-A.-Ujhelyben a f. évi jún. hó 29-én összegyűlekeztek a kegyesrendiek főgimnáziumának udvarán. Ott volt ugyanis találkozója azoknak, kik 14-20 évvel ezelőtt együtt tanultak az akkor hat osztályu, vagyis nagy-gimnáziumban. Érdekes volt látni, midőn a „vén diákok” lassankint gyülekeztek s találgatták, hogy kiesoda az ujonnan érkezett. A viszontlátás öröme, a régi jó pajtás felismerése, az ölekezés, a csókolkozás nem egy könnyet csalt ki a szakálás, bajszos gyerekek szeméből. Pont fél 10 kor aztán bevonultak a rend templomába, hol Jaczkó István plébános, szintén egyik iskolatárs, szolgáltatva a hálaadó istentiszteletet. Nagy örömet keltett közöttük a „Zemplén” szerkesztője és Wandruska Antal volt tanáraik megjelenése, kiket valóságos örömjongással üdvözöltek. A templomból a fényképészhez mentek, hol volt kedves tanárunkkal együtt lefényképeztették magukat. A város és a régi játszóhelyek megtekintése után banketre jöttek össze a Bock-kerthelyiségében, hol elsőnek Jaczkó plébános szólt fel, gyönyörű szép beszéddel üdvözölve az egybegyűlt régi jó barátokat s poharat emelt a piarista-rendre. Székely Albert dr. költői lendülettel beszédeben az elhunyt jó barátok és tanárok szellemét áldotta, aztán hálával emlékezett meg a még élő kedves és jelenvolt tanárokról. Belkes tappsal és éljenzéssel fogadták szép beszédét. Csabák József, pestmgyei körjegyző, lelkes szavakkal éltette Székely Albert dr.-t, mint a ki tiszta baráti lelkesedéssel, nemes idealizmussal, évek hosszú során át valósággal iktatatta és kinyomozta a régi iskolatársakat és egymaga hozta össze ezt a mai találkozást. Petrás József, szerencsi telekkönyvezető, a megjelent jó barátokra tósztozott s arra, hogy tartásuk meg szíveikben a megjelentek örökre a baráti szeretet meleg érzését. Jó későre járt már az idő s a zene hangjaiba belevegyült a régi diáknóta mélabus dallama: „Ballag már a vén diák tovább . . . tovább, Isten veletek cimborák . . . tovább” . . . Erdekes, hogy a 22 megjelent iskolatárs közül 2 pap, 2 ügyvéd, 1 orvos, 1 telekkönyvezető, 1 adótáros, 3 jegyző, 1 az osztrák-magyar bank fiókjának feje, 5 magánhivatalnok, 1 kereskedő, 2 tanító, 1 vasuti vonatvezető, 1 bérkocsis, 1 birtokosgazda. — A szép nap emlékére és Székely Albert dr. irányára 315 korona alapítványt tettek, mely összeget 10 évig hagyják kamatoztatni s a 30 évi újabb találkozon újabb alapítványt nyilatkoztak meg, hogy felekezeti különbség nélkül az alapítvány kamatait a magyarságból s irodalomból legjobb előmenetelt tanusított VI. osztályu tanulónak osztassék ki. Valóban illő s méltó befejezése egy ily emlékezetes szép napnak!

Halálozás. Ember Ernő Mihály az ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegyesület pénztárosa, a m. hó 27-én, 51 éves korában meghalt. A szomorú hír széles körökben öszinte részvétet keltett, szerető családját pedig méretetlen fájdalomba és vigasztalan gyászba ejtette. Es a megboldogult erre bizony rászolgált, mert pályáján, mit megfutott, mindenha a ritka kötelességtudás és becsület, párosulva az ő kitarító szorgalmával jellemezte azt a férfit, a ki a közéletben is kivette a maga részét abból a munkásságból, melyet polgári kötelességei: akár mint a vármegye törvényhatósági tagsága, akár városi képviselősege reá rótt. Es ha lankadatlan munkásságának és igyekezetének volt célja: az mindenha csak egy volt: t. i. szerető családjáért élni és tenni, az utolsó perceig, míg élete fátyla ki nem aludt. Ide s tova egy esztendeje lesz annak, hogy gégejét és tüdejét a sorvasztó kór megtámadta, a mely ellen hiába keresett, bár külföldön is, nagy és híres tanároknál gyógyulást; baja egyre terjedt, miglen az életerő elfogyott — meghalt. — Temetése a mult hó 29-én d. u. 4 órakor ment végbe a Deák-utcai halottasházban. Ott volt felállítva az udvaron magas ravatalon az érekeporsó, borítva és körítve, a bánatos özvegy, fia és leánya, a rokonság, a pénzintézet és barátok szép koszorúival, a mely fölött Katinszky Geyza rk. plébános két káplánjával végezte a gyászos szertartást. A temetésen az igen nagy közönség sorában ott láttuk a polgári bank igazgatóságát és tisztviselőit testületileg, továbbá Székely Elek polgármestert a városi tisztviselővel és a képviselőtestület számos

tagjával. Az egyh. szertartás befejezése után a „Kegyelet” temetkezési vállalat kocsjára emelték a koporsót, míg a koszzukat egy másik kocsi helyezették s az impozáns temetési menet után a róm. kat. temetőben elhantolták. Nyugodjék békében!

Megjutalmazott főgimnáziumi tanulók. A s.-a.-ujhelyi főgimnázium ez idei értesítőjében jelzett megjutalmazott tanulókon kívül jutalmat nyertek még, a szabadkézi és mér-tani rajzolásban tanusított ernyedetlen szorgalom és előmenetelért: Tamaskó Elemér VII. oszt. t. a s.-a.-ujhelyi Népbank által adományozott 10 koronával; Görgey István IV. oszt. t. a s.-a.-ujhelyi Központi takarékpénztár által adományozott 1 db. arannyal; Hvozdovits Antal IV. oszt. t. a Zemplén-megyei keresk. term. és hit. bank által adományozott 1 db. 10 frankos arannyal. — A szives adományokért e helyen is hálás köszönetet mond a főgimnázium igazgatósága.

Gyermekmulatság. A sátoralja-ujhelyi városi kisdudóvó közszertetnek örvendő vezetőnöje, Sztanykovszky Sándorné, sz. Juhay Berta úrnő, folyó hó 7-én délután, vagyis szombaton, 3¹/₂ órakor, a Bock-féle kerthelyiségben, szavalással, énekel és gyermekjátékkal egybekötött jótékonyéleü gyermekmulatságot rendez, melyre a t. szülőket és a mulatság iránt érdeklődő nagyérdemű közönséget a „Zemplén” utján is tisztelettel meghívja. Belépődíj: személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. A tiszta jövedelmet a kisdudóvóba járó gyermekek ez évi karácsonyfájára, illetve a szegényebb sorsuak felruházására fogják fordítani, azért a magunk részéről is melegen ajánljuk ezt a mulatságot mindazok érdeklődésébe, kik szeretik a gyermekeket és önzetlen jó barátai a szegény gyermekek ügyének.

Zenevizsgálat, hangverseny. Várkonyi Sándor, zenetanár, ma egy hete délután tartotta meg tanítványainak zenevizsgálatát a vármegye székházának erre a célra átengedett nagytermében és szép közönség jelenlétében. Erdekes volt nézni a kis gyermekek ügyességét, mi is e régi mester buzgó és lelkiismeretes működésére vall. Klasszikus, kuruc és magyar nótákat egyaránt játszottak tanítványai a közönség tapsai között. A zenevizsgálatot, műkedvelők közreműködése mellett, hangverseny követte. „Egmont”-ot, Beethovennek ezt az erőteljes nyitányát, a melynek hatása alatt végezte Wagner az ő nagyszerű kompozícióját, továbbá Chopin Prelud-jét andalító böleső- és gyászos rekvium akkordjaival Várkonyi Flóris játszotta, kinek „Haydn” énekét is megújraza és megtapsolta a közönség. „Szép Gaeco Iloná”-t, Endrődynek megzenésített költeményét, Mattyasovszky Kálmán nagy hatással szavaltta el. Reményinek „Nagy hallgató magyar”-ját, ezt a művészi szót, Farkas Sándor játszotta hegedűn, a kuruc nótákat pedig Friss Jakab zongorán, mit a közönség tapsokkal honorált. Repertoáron volt még Mozart „Fantasie”-je, Liszt „Rhapsodie Hongrois”-je és Berlioz Fauszt oratoriumának „Rákóczi indulója” melynek harcias akkordjai mellett hazafias hangulatban oszlott széjjel a közönség.

A s.-a.-ujhelyi női ipariskola tanítványainak kézimunkakiállítás ma van az iskola Klastrom-utcai helyiségében. Felhívjuk a nagyközönség s az érdeklődők figyelmét a gyönyörű kilitás megtekintésére. A kiállítás reggel 8-tól d. u. 6-ig van nyitva.

Kritikus nap. Gálszécsről írja levelezőnk: Nem elég, hogy valóságos felhőszakadás-hoz hasonló záporosónk volt többször, hanem jún. hó 27-én d. u. 1 és 2 óra között vagy 15 percig mogyorónagyságu, 4 és 5 óra között pedig vagy 10 percig borsónagyságu sűrű jég esett, mely a kerti veteményekben, gyümölcsösökben és a mezőn is igen nagy károkat okozott, — (Ugyan akkor N.-Mihály községből s környékéről is jégverést jelentettek. Szerk.)

A hirdetések bélyegilletékének eltörlése. A magyar iparra és kereskedelemre nézve, de közgazdasági szempontból is fontos újítás lépett életbe a mai nappal espedig a hirdetésbélyeg eltörlése. Fontos ez a körülmény hirdető feleinkre, mert máttól fogva a minden hirdetés után járó 60 fillér, mely gyakran felülmúlt a hirdetés díjsszegét, megszűnik. A hirdetés bélyegilleték eltörlése előreláthatóan nagy hatással lesz a közforgalomra, mert mindenki szabadon hirdetheti vásárolni, vagy beszerezni valóját, vevőt, alkalmazást, munkaerőt kereshet hirdetés útján, a nélkül, hogy azt a rendes hirdetés díján kívül más illeték terhelné. Ajánljuk ezt a körülményt különösen t. hirdető feleink figyelmébe.

Helyreigazítás. Ma egy hetes számunkban, hol munkatársunk oly dicsőrelen számol be a főgimnáziumi rajzkiállításról, a szedőgyerek, ügyetlenségéből, e sorok helyett: különböző rajztermékek, ezt szedte: rozsz termékek, a miért is a rozsz jelzőt oda utasítjuk, a hová illik, t. i. a szedőgyerekhez.

Egy szép és egészséges 2 éves fiúgyermek örökre fogadása iránt könyörög lapunk útján egy szegény, de tisztességes anya. Az érdeklődőket szivesen látjuk kiadóhivatalunkban.

Elfogott betörő. Veliczki János abauj-szántói származásu 20 év körüli csavargó, a kit a rendőrség alig hogy két hete szoppoltatott haza, a mult héten, júu. 24-én éjjel, a Deák-utcai Szuhozsza-féle ház egyik lakásába, a nyitvahagyott udvari ablakon bemászott s a benn alvók ruháiban kotorászott és két zseborát már magához is vett, mikor a neszre Bartizek László felébredt s gyújtót gyújtott. A gazfikónak már nem volt ideje az ablakon kimászni s azért az ágy alatt keresett menedéket a honnan aztán a házbelik kihuzták és miután jól megagyabugyálták, átadták a rendőrségnek. A fiatal tolvajt a ki már lopásért és súlyos testi sértésért büntetve volt, átkísértették a vizsgálobíróhoz.

A „Gutglas és Bendetz” társas cégnek több nevezett tagja, mint Szerencséről értesítik lapunkat, hamisított boroknak valódi tokaj-hegyaljai borok képében történt forgalomba hozatalért büntetésekképp reá mért szabadságvesztésének kiülését, a szerencsi szolgabírói hivatalnak erre a célra szolgáló helyiségében, már megkezdette. Gutglas Galiciában bujkál, míg ötet is pártfogásába nem veszi a jog, törvény és igazság kakastollas őrangyala.

Nyári mulatságok. A főgimnáziumi érett ifjak ma tartják táncmulatságukat Bock vendéglős kertjében. — Július hó 7-én a városi dalárda, 21-én a városi kaszinó, aug. 5-én pedig a dohánygyári munkásnök rendeznek táncmulatságot.

1816-ik esztendőben tartatott Bál S.-A.-Ujhelyben. Bohrandt Lajos közli Eperjesről az „Adalékok Zemplénvármegye Történetéhez” c. havi folyóiratnak júliusi füzetében az alább olvasható érdekes feljegyzést a következő sorokkal kapcsolatban: Családi könyvtárunk rendezése alkalmával egy 1819-ik évi kéziratra bukkantam, melynek 102. oldalán a S.-A.-Ujhelyben tartott bálnak egy gyöngéd epizódja van leírva. Főlismerve a leírásnak érdekes voltát, elhatároztam közölni e becses folyóirat hasábjain egész terjedelemben. — „1816-ik Eszt: az utolsó farsang Éjtzakáján tartatott Consil(iarius) Szemere István Ur Első Alispány, és az előtt való Éjtzaka Szögyényi Ferentz Másod Allispány urak háznál Bál; melynek alkalmatosságával T. Kazinczy István Ur Geniusnak öltözvén, s a barátság oltárát két fehér galambok által huzott szekérben a vígadózó Társassághoz hál vivén — azon oltár egyik oldalán Castor, és Pollux, a' más oldalán pedig ezen Versek látszottak:

Castor s Pollux díszé a Magas Egeknek!
Ha Ti tüntök fel a Zajgó Tengereknek!
El tsendesülve van az Ég háborgása
S többé nem félelmes a hajók futása
S mint Ti adtok nyugtot Szélnék és Örvénynek
Szemere, s Szögyényi úgy ad azt Zemplénnek.
Jegyzés. Ezen barátság oltárát, a magában menő szekérben ülő Génius a' jobb vállán tartotta, a' bal vállán pedig volt a' Barátság Zászlója, következő versekkel:
Csak ott van Boldogság, a' hol egység van,
Zemplén ezt látta most két Allispányában,
Eszterházy! e jót Megyónk fölled vette,
Tisztelet is, szeret is, buzgóan érette.
Jegyzés: Nagy Mlgú Galanthai Grof Eszterházy Josef Ö exc: a' mostani Zemp. Megyei fő Ispány.

Kinek holt híret költik sokáig él. Lapunk ma egy hetes számában téves értesülés nyomán közöltük, hogy Podleszny fényképész Szerencsen öngyilkosságot követett el. Ma arról értesítenek, hogy ebből hál'istennek egy szó sem igaz, mert Podleszny ur él s jó egészséggel élve szorgalmasan él hivatásának. A midőn az odiózus hír közlése miatt sajnálunknak adunk kifejezést, egyuttal tudatjuk, hogy a hír terjesztőjével szemben a kellő lépéseket megtettük.

Műfestő. Templom szoba és egyéb épületek festésére és tappettázására — a legmodernebb kivitelben — ajánlkozik egy helyben mint vidékre Klein Jakab szobafestő S.-A.-Ujhely Papsor u 216 sz.

Correpetitornak ajánlkozik a nagy szünidőre egy főgimn. jeles tanuló, kinek a tanításban nagy gyakorlata van. Elkészít pót- és magánvizsgálatra. Siker biztosítva. Cím megtudható lapunk kiadóhivatalában.

Pénztárosi állás van üresedésben a felső-bodrogai vizszabályozó társulatnál, melyre a pályázati hirdetés lapunk mai számában olvasható.

Országos vásár. Ujhelyben holnap és holnapután országos vásárt tartanak.

Bodrog-Olaszi-állomás. A Tolcsva és Sárospatak állomások között fekvő Bodrog-Olaszi új vasuti állomás a mai napon az összes podgyász-gyors- és teheráru forgalomra megnyitott.

Uj tanító. Ifj. Berecz Károly kis-azari tanítót, az „Adalékok” törekvő munkatársát, az őstörténeti emlékekben gazdag Bodrogközön fekvő Vajdácska ref. egyházközsége elemi iskolai tanítójául közakarattal megválasztotta. Gratulálunk!

Nápoly. Ezt a karakterisztikus városzt a maga rikitó színü házaival, háromszáz templo-

mával, történelmi nevezetességű középületeivel, pompás parkjaival, páratlan szép keretben: a tenger, a tűzokádó Vezuv, a mindig havas hegy-láncok közepett, festette meg esodálatos, igazi német buzgósággal, roppant technikával, megkapó plasztikával egy müncheni festőkből álló konzorcium. — Annyi való igaz, hogy szebb látnivaló régen nem volt Budapesten. *Btt.*

— **Egy 13-14 éves** fiu tanulónak fölvetetik *Bánóczy Kálmán* péküzletében Sátoralja-Ujhelyt.

— **Halálozás.** özv. *Hell Lipótné* sz. *Pérlstein* Johanna, néhai *Hell Adolf* vm. gyámpéztári ellenőr édes anyja, m. hó 24-én meghalt.

— **Evacuant dr. Egger** (Cascarine) ama kitünő, igen apró hashajtó labdacsoznak a neve, melyek a gyomrot nem terhelik meg, az emésztést előmozdítják és az anyagcserét állandóan rendben tartják. Mint igen kitünő enyhe hashajtó és étvágygerjesztő az *Evacuant dr. Egger* megbecsülhetetlen háziszser, mely a legszélesebb körökbe terjedni van hivatva. Főleg és ülőéletmódot folytató vérszegény egyéneknek nélkülözhetetlen. Kapható a *Nádor-gyógyszerben* Budapest, VI. ker. *Váci körút 17.* — Egy üvege (40 szem) ára egy korona. — 12 üvege ára 10 korona. — Kizárólag *dr. Egger-féle* budapesti készítmény kérendő. *Bkdt.*

— **Lapunk mai számához** a „*Pesti Hirlap*”-nak az apró hirdetésekre vonatkozó tájékoztatója van mellékelve. Ajánljuk azt t. olvasóink figyelmébe.

Mi okvetlen szükséges minden hölgynek? Szép, tiszta, üde arc! Ez a legkönnyebben és legbiztosabban az egész világon elismert és kedvelt *Margit* erém használata által érhető el. E teljesen ártalmatlan törvényesen védett arckenőcs, mely sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a szepőt, májfoltot, pattanást és az arc mindennemű tisztálanságát pár nap alatt eltávolítja, a ráncokat kisimítja és az arcnak finom, fiatal, rózsás színt ad. Kapható a készítőnél: *Füdesl Kelemen* gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerárban. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona.

— **Pályázat.** A *kassai m. kir. posta- és táviró-igazgatóság* a kerületben betöltendő tizenöt „*gyakornokjelölt*”-i állásra pályázatot nyitott. Pályázati határidő a folyó évi július hó 31-ike. A pályázat további feltételeiről részletesebb tájékoztatást nyújt a *posta- és táviróigazgatóság*.

Irodalom.

A *Nagy Képes Világtörténet* IV. kötete most hagyta el a sajtót. A kötet a második nagy résznek, a közép-kornak, első kötete s a népvándorlás korával és az iszlammal foglalkozik. A népvándorlás történetét *Borovszky Samu* dr. írta, széleskörű tanulmányok alapján. Különös előnye a könyvnek kellemes, vonzó stílusa és a sok szép illusztráció, melyek elárasszák a 680 oldalnyi könyvet. A szép, színes képek és szövegek kivül vagy 100 külön melléklet is van benne, a leghíresebb sírleletek, muzeumok őskori emlékei, fontos oklevelek, Kódexek érdekes lapjainak másolatai stb. Az utóbbiaknál a szöveg latin olvasása és magyar fordítása is ott van hártálapon. A kötet ára díszkötésben 16 kor. Kapható — részletfizetésre is — Révai Testvérek Irod. Int. Részvényársaságánál (Budapest, Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

Magyar Bazar. A *Wohl Janka* szerkesztésében és *Athanaeum* kiadásában havonként négyszer megjelenő *Magyar Bazar* az elismert legjobb, legrégebb és legszebb divatlap. Gyönyörű szép divatképek, kézimunka rajzai, szabás mintái és részletes pontos divatleírásai hétről-hétre meglepetés számba mennek. A *Magyar Bazar* előfizetése negyed évre 4 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Cim: *Magyar Bazar* kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 54.

A **„Vasárnapi Ujság”** június 21-iki száma 26 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A királyi palota ujjaépitése” (képekkel). — Képlemények: „Dal a szülőföldről” Sajó Sándortól; „Egy kép” Finnből fordította Bán Aladár. — Regénytár: „Vásárolt szívek” Regény. Irta *Máriaffi Dávid* (Goró Lajos eredeti rajzaival). — „*Couquardan* Máriaus” Regény. Irta *Mouton Jenő*. Franciából fordította *Sárossy Bella*. (A párisi kiadás eredeti illusztrációival). — „*Gutenberg* születésének 500-ik évfordulója” (Gutenberg arcképevel). — „*Peking* és vidéke” Irta *Cholnoky Jenő* (képekkel, eredeti kínai fényképek után). — „*A boulevardok élete*” (képekkel Párisból). — „*Forradalmi ligák* *Khinában*” (képekkel). — *Muravjev Mihály* gróf orosz külügyminiszter (arcképpel). — „*Schmidt Mariska* dr. (arcképpel). — „*A karcagi földmives-iskola* fölavatása” (képekkel). — „*Párisi Divatlevél*” (divatképpel). — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyesületek Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A *Vasárnapi Ujság* előfizetése negyedévre négy kor. „*Politikai Ujdonságok*”-kal és „*Világkrónika*”-val együtt hat korona. Megrendelhető a *Franklin-Társulat* kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a „*Képes Néplap*”, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

Dériné naplója. Két füzet jelent meg *Dériné* híres naplójából a *Singer* és *Wolfner* kiadásában. A híres magyar művésznő lebilincselő közvetlenséggel, himezés-hámozás nélkül írja le benne regényes életét és egyuttal érdekesítő képet ad az akkori Magyarország társaséletéről. *Dériné* naplója tehát nemcsak valóságos átél regény, hanem becses emléke és köztörténet is. A napló füzetekben jelenik meg, egy-egy füzet ára 50 fillér. — Megrendelhető minden könyvkereskedésben, valamint a kiadóknál *Singer* és *Wolfner* Budapest.

Olesó Könyvtár. A *Gyulai Pál* szerkesztésében, a *Franklin-Társulat* kiadásában megjelenő eme vállalat sokkott választékosságával teszi közzé legújabb füzetét. Most kapjuk benne *Faludy Ferenc verseit* (1163—1165. szám). ki új színeket, formákat és új tárgyakat hozott a múlt század irodalmába. Méltán számíthat az érdekes 40 filléres kötet nagy elterjedésére. — Ugyancsak az *Olesó* könyvtárban jelent meg a *Riedl Frigyes* tollából, *Péterfi Jenő* jel-

lemrajza. Azok közül a könyvek közül való ez is, melyek mélyebb hatásúak. Ára 40 fillér. — Végre *Stevenson* híres beszéde: *A franchardi kincs*, mely a francia vidéki életnek humoros rajza. Ára 40 fillér. Az *Olvasó* könyvtár egy-egy számának ára csak 20 fillér és kapható SA.-Ujhelyben a *Lóv. Adolf* könyvkereskedésében.

Háztartás. Gyönyörű nyomdai kiállításban jelenik meg ez a bő tartalmú, a magyar hölgyközönséget a háztartás minden ágában tájékoztató közöny havonként háromszor. Hogy mennyire nélkülözhetetlen bármilyen háztartásban ez a jó tanácsadó, bizonyítja egy-egy szám rovatának a sokasága és sokfélesége. A háztartás előfizetése 1/2 évre 3 korona. A *Kis Lappal*, a legjobb gyermek újsággal együttesen előfizetve egy negyedévre: 4 korona 50 fillér. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Cim: *Háztartás* kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 54.

Szenásy, Hoffmann és Társa

párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV. Bécsi utca 4. Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék divatos selyemkelmék, csipkék és szalagok, valamint gyöngytüldis-ek, point-lace-ruhák és point-lace-telmékből. Fekete, fehér és színes selyemkelmék 85 krtól 14 frt. Foulard-Pongis és Satin-Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Angol mosó selyem 80 cm. szélességben 1.25 krtól kezdve. Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Egyesületi élet.

A zemplén-vármegyei orvosgyógy-szerész egyesület f. é. július hó 3-án, délután 5 órakor, a vármegyei ház kis termében (12. számú ajtó) tisztújító közgyűlést tart. Tárgyai: 1. Elnök, alelnök, pénztáros és titkár választása. — 2. Folyó ügyek.

A s. a. ujhelyi ker. betegsegítő pénztár igazgatósága a f. évi jún. hó 24-én közgyűlést tartott, melyen egy a vidéki, valamint a helybeli igazg. tagok is szép számmal vettek részt. A gyűlés lefolyásáról a következő tudósítást vettük: Közgyűlés előtt küldöttségileg kérték fel S.-A.-Ujhely város polgármesterét, mint a pénztár újabb kinevezett felügyelő hatóságát, a közgyűlésen való megjelenésre. *Székely Elek* polgármestert megérkezése alkalmával az igazgatósági elnök meleg szavakkal üdvözölte, s kérte, hogy ezt a humanizmus érdekében működő egyesületet jó indulattal partfogásába fogadja. A polgármester válaszolt ezután s biztosította a pénztárt jóakarattal, egyszersmind kiemelte, hogy felügyeleti jogát minden irányban érvényesíteni fogja; végül pedig kifejezést adva ama nézeteknek, hogy a pénztár sorsa jó kezekbe van letéve, megnyitotta a közgyűlést. Ezután következett a titkár választás, mely állás a *Kiss Odón* városi főügyész lemondása folytán üresedett meg; titkárrá közakarattal és lelkes örömmel *Staut József* főispáni titkár választották meg, a kit nyomban meg is hívták a gyűlésre. Az újonnan megválasztott titkár elnöklő polgármester üdvözölte, mire *Staut* titkár az egyhangú választásért köszönetet mondva, megígérte, hogy a pénztár érdekeit mindenben és mindenkor szem előtt tartva, igyekezni fog a közbizodalomnak minden irányban megfelelni. — A 2-ik orvosi állást a volt s.-a.-ujhelyi ipartestületi orvos átvételével töltötték be. — Végül felolvasásra került *Ehler* Gyula ig. elnök kérvénye, melyben állásáról — hivatkozással elfoglaltságára — lemond. Az igazgatóság zajos ovációk között jelentette ki, hogy az elnököt szándéka megmésztására kéri fel, s tekintettel eddigi hasznos, buzgó, odaadó szolgálatára, felkéri, hogy állását továbbra is tartsa meg. Igazg. elnök megköszönve az osztatlan bizalmat, mely irányában újfennt is nyilvánult s tekintettel arra, hogy a humanizmus érdekében közreműködni ugyszólván mindnyájunknak kötelességében, áll. állásában, nagy eljénzés közt, megmaradt. Apróbb folyóügyek elintézése után a gyűlés az elnökölő polgármester elte-tése közben szétoszlott.

A sátoralja-ujhelyi gyártelepi önsze-gélyző egyesület f. hó 25-én tartja 25 éves fen-nállásának ünnepségét a *Boeck* kerthelyiségben.

Köszönetnyilvánítás.

A gálszécsi ipartestület szíves volt a záró-vizsgálat alkalmával a gálszécsi iparos tanone-iskola jó tanulónak jutalmazására 30 koronát, ft. *Ihnátó Emil* gk. lelkész ur pedig 10 koronát adományozni.

Továbbá az állami iskolának a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tett növendékei jutalmazására

Obláth Mór dr. tb. főorvos	6 koronát.
Malcher Béla bacsói gk. lelkész	3 „
Szabó Zsigmond gond elnök	3 „
Kende Miksa járásorvos	1 „

A nemeslelkű adakozók fogadják ugy a jutalmazottak, valamint a saját nevében mon-dott hálás köszönetemet.

Gálszécs, 1900. évi június hó 28-án.

Androjkovits Pál,

állami el. és iparos tan iskolai igazgató.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— A rovatért felelős: A szerkesztő-bizottság. —

Minden kézirat *Beregszász István*, szerk. biz. elnökhöz küldendő S.-A.-Ujhelybe.

Felkérjük mindazon t. tanító urakat, kiknek előfizetése f. é. június hó végével lejárt, hogy azt minél hamarabb megújítani sziveskedjenek, nehogy részökre lapunk további küldését beszünt tni legyünk kénytelenek.

A kiadóhivatal.

Néhány szó az erkölcsi nevelésről.

(Folovastatott a zemplén-vármegyei tan. egyesület alsó-körének apr. hó 25-én Kir.-Helmezen tartott gyűlése alkalmából).

(Folyt. és vége.)

Az iskolai nevelés, lélektani processzusában, főként az oksági törvényen nyugszik s feltételezi a növendékek alkalmazkodó képességét. S ha aztán az alkalmazkodási törvényből kifolyó alakító erőben nem hiszünk, akkor tagadnunk kell a nevelés befolyását is az egyénre; mert hisz' a nevelés nem egyéb, mint a gyengébb félnek az erősebbhez való alkalmazkodása; eredő, ható származott ok- és okozatok láncolata. S eme alkalmazkodás a fejletlen egyénre nézve áldásos természetű ép úgy lehet, mint értéktelen, sőt átkos befolyás, mert az erősebb fél erősebb ható erővel nem mindég áll a megkívánható erkölcsi tökély fokán. Az erkölcsi neveléshez pedig mindig bizonyos foku erkölcsi tökély szükséges az erősb fél részéről, mely az illető gondolkozásmódjából, világnézetéből önkénytelen is fel-felcsillan, mint arany-szemese az éreből. Ime a tanító individumának, a szülők és környezetnek pozitív és negatív értékű befolyása a fejlődő és a kúlhatásokra nagyon is fogékony gyermeki lélekre.

Ily okoskodási láncolat kapcsán aztán lehet-e eléggé hangoztatni a szülők és környezet elhatározó befolyását a nevelés körül? S lehet-e érintetlenül hagyni ama rideg közönyt, melyet igen sok család a nevelés általános ügye iránt tanusít? Valóban — habár ismerjük el, hogy olykor-olykor fedezünk is fel oly nőket, kiknél a helyes nevelésre vonatkozó finom érzék és tapintat meg van — míg a szülők jó része pusztán ösztöneire, sőt szenvedélyeire lesz bízva a gyermekeivel szemben tanusított bánásmódot illetőleg; míg a szülők jó része előtt a nevelés-tan, mint a tapasztalati lélektanon nyugvó tudomány, idegen terület lesz: addig nem is képzelhető helyes és céltudatos irányú kölcsönhatási viszony a szülők és gyermekek, továbbá az iskolai és házi nevelés között. Epen azért a nevelés elveinek tudása s ezzel kapcsolatban bizonyos élet- és lélektani ismeret az emberiség üdve és boldogsága nevében! minden anyának feltétlenül szükséges.

De folytassuk tovább egyszerű beszélgetésünket. Az erkölcsi nevelés szempontjából érintsük a népiszkolai tantárgyakat is, melyek a tanító közvetítő szerepe által szintén viszonyba jönnek a nevelendő növendékekkel.

Némely tantárgy p. o. a számtan tárgyias természetű lévén, nem enged rést a szubjektív természetű magyarázatnak s ebből kifolyólag akármi individuum által is egyenlő erkölcsi-nevelési sikerrel tanítható, habár az ismeretnyújtást illetőleg nem is mindig azonos eredménynyel. S eme okoskodás általában a reál tantárgyakra kisebb-nagyobb mérvben áll. Más, különösen pedig a human természetű tantárgy, közelebről a történelem főképp erkölcsi tartalmú és vonatkozású, tehát könnyen alkalmat adhat arra, hogy tudva levő etikai irányzatától, az aktív és passzív egyén (nevelő és növendék) sajátos lelki természeté szerint, eltereltessek s így a növendékek fejlődő etikai ítélkezési képességét, képességét és alakuló félben lévő jellemét, mely erkölcsi ítélkezési arravalóság-nak pedig az erkölcsi-bölelet alaki és anyagi legfőbb törvénye alapján, végeredményében tárgyalagos értékű és egyetemes érvényűnek kell lenni, mintegy viszonylagosítsa és kétes értékűvé tegye. *Herbart* méltán emeli ki ugyan a történelmet benne lévő eszthetikai becsénél fogva; de annak tanítása, míg egyfelől a leg-áldásosabb lehet a benne megnyilatkozó legmagasb erkölcsi elv szemlélete, továbbá a nemzeti szellem és a hazafias érzés ápolására kiható közvetítő szerepe alapján; másfelől tagadhatlanul bő alkalmat ad a becs- és hirtvágy üres áhi-tozására; sőt soknemű vonatkozásánál fogva a ravaszság és eselszövési hajlamot is fejlesztheti, a mennyiben az eszmetársítás kapcsán, könnyen vezetheti a nevelendő alanyt, hol még kijegecedt jellemről nem lehet szó, holmi, a gyermeki életben gyakran előfordulni szokott kisebb-na-

gyobb fokú vétség elkövetésére, illetve az erkölcsi hibák körüli elpalástolás ügyes taktikájára. Sőt, tovább fűzve gondolataink szálait, elmondhatjuk, hogy a történet nagyban fejlesztette a politizáló természetet is, fajunk e tipikus vonását s mint ilyen tantárgy míg egy oldalról ismét nagyra becsülendő, mert élő-halott nemzet az, melynek szellemi és erkölcsi világából az egészséges és józan vonatkozású politikai érzék hiányzik, másfelől azonban a szerint, a mint azt (t. i. a történelmet) a vele foglalkozó egyén szív- és észvilágában asszimilálta, erkölcsi és társadalmi tekintetből sok nemtelen tett és cselekedetnek lehet élesztő kovásza, illetve mintegy kalauza a különbnél különbné, rutnál rutabb alakú és tartalmu eselszövevényeknek. S ez főleg az oknyomozó történetre áll.

Es most visszatérve a népiskolai történet-tanításra, kívánatos, hogy abból az egyes szemelvényeknél az erkölcsi főelv levonása sohasem hiányozzék. Részemről továbbá a háboru széleskörű elemzését a történetírásból kitörülni vélem, átengedvén azt a hadtörténetnek, az iskolák részére szerkesztett tankönyveket pedig a jellemrajzi alakon kívül, főleg művelődéstörténeti alapra fektetném.

Ezek után, igen tisztelt tanítói gyűlés! azon ismételt megjegyzéssel fejezem be rövid felolvasásomat, hogy az erkölcsi nevelés fontos kérdését ez idő szerint csak nagy általánosságban érintettem. De ha némi részben is új s talán rokonszívvet keltő távlatból vizsgáltam eme tételt, mely ez idő szerint a szaklapokban is felszínre van: akkor csekély munkálkodásom ért erkölcsileg jutalmazva vagyok.

Sikolya Antal.

Évzáró ünnepség. A helybeli aut. ort. izr. népiskolában az iskolai évet záró ünnepség f. hó 28-án d. u. 3 órakor tartott szép számú közönség jelenlétében és a következő tárgysorozattal: 1. Himnusz. Enekelte Szatmári Armin vezetése mellett a tanulók énekkara. — 2. Lobogjon a magyar zászló. Pósa Lajostól. Szavalt a Friedmann Salamon IV. o. t. — 3. Arpad sirja. Tóth Kálmántól. Szavalt Weinberger Jenő III. o. t. — 4. Magyar vagyok. Pósa Lajostól. Előadta Lipschitz Jakab II. o. t. — 5. Honfidal. Enekeltek a tanulók. — 6. Székelyek. Petőfi Sándortól. Szavalt Glattstein Ottó III. o. t. — 7. A mit még senki se látott. Pohár a kalap alatt. Nagyapó tréfáiból. Gárdonyi Gézától. Elmondta Berkovics Aron és Klein Gyula III. o. tanuló. — 8. Mátyás király Bécsben. Heteyi Gáboról. Előadta Sonnenschein Aron V. o. t. — 9. Járjatok be minden földet. Enekeltek a tanulók. — 10. Az anya hét fia. Elmondta Grünfeld Sándor IV. o. t. — 11. Az olasz kém. Tréfás számtani feladvány Gárdonyi Gézától. Elmondta id. Deutsch Armin IV. o. t. — 12. Dal a királyról. Kozma Andortól. Előadta ifj. Deutsch Armin IV. o. t. — 13. Szózat. Vörösmarty Mihálytól. Szavalt Schweiger Mór V. o. t. — Szózat. Enekelte a tanulók énekkara. Az ünnepség végeztével Glattstein Mór isk.-széki elnök zárószavai után következett a jutalmak kiosztása. — Itt említjük föl egyúttal az ort. hitközség azt a valóban dicséretet érdemlő tettet, hogy méltányolni akarván tanítóinak egész tanéven át kifejtett kitaró, lelkes buzgalmat és fáradozását, melyről az évzáró vizsgálatok is fényes bizonyosságot tettek, részökre az erkölcsi elismerésen kívül 40 korona jutalmat is megszavazott. — Ez a szép példa nagyon is méltó a követésre.

Tekintetes szerkesztő-biz. Elnök ur!

Szivem sugallatát követem, midőn a kazsui állami iskolában f. hó 11-én tartott záróvizsgájának eredményéről értesitem. — Mindnyájan el voltunk készülve, hogy szép vizsgát fogunk látni; de az, a mit valóban láttunk és hallottunk igazán meglepett. Takács János tanító a feldolgozott tananyagról szóló kimutatást előnkbe tevén, abból a gond. elnök tetszése szerinti témát választott s kérdezgette a gyermekeket s egyet nem találtunk, a ki a föltett kérdésre szépen meg ne felelt volna. — A kitűnő és értelmes olvasást nem is említjük, a melynek értelmével is teljesen tisztában voltak a különben tót gyermekek; de a földrajzi ismeretek, a nyelvtan és a számolásban tapasztalt otthonosság mindnyájunkat meglepett. A legnehezebb számtani feladatot egész könnyűséggel megfejtették úgy, hogy ezen eredmény bármely nagyobb és rendezettebb viszonyok közt levő városi iskolának is dicsőségére vállnék. — Egyszóval Takács János tanító emberül megállotta helyét s ezért az elismerést méltán megérdemli. — A vizsga befejezése után a magyar nyelvet és népnevelést terjesztő egyesület által küldött jutalmkönyvek kiosztására került sor. S mint hogy a jutalmazandó több volt, mint a jutalom, az elnök a gordiusi esemőt akként oldotta meg, hogy az egyenlőkkel sorsot huzatott s így a részrehajlásnak még csak a látszata is el lévén kerülve, a kiosztás miatt nemcsak hogy nem

zugolódott senki sem, sőt az iskola falai közül szülő és gyermek egyiránt meglepéssel távozott el.

Egy jelen volt.

A szerkesztő biz. postája.

Tudatjuk T. kártársainkkal, hogy a „Rovatot” júl. és aug. hónapokra bezújtatjuk, azonban a nagy vakáció gyümölcsét egy-egy jó munka alakjában szeptemberre igen szívesen kérjük és várjuk.

Közgazdaság.

Mozgalom az amerikai kivándorlás ellen.

A Zemplén-vármegyei gazdasági egyesület f. évi június hó 30-án S.-A.-Ujhelyben, a vármegye alsó vidéke érdekeltségének jelenlétében, Andrassy Sándor gr. e. elnök előlétele mellett nagy látogatottságnak örvendő értekezletet tartott.

Az értekezlet foglalkozott azon kérdésekkel, hogy mit lehetne tenni a katonai kötelezettségeiknek, továbbá az állami kötelezettségeiknek eleget nem rett egyének utleveleinek ki nem adására vonatkozólag törvényhozási, esetleg hatósági uton és a kiskoru nőknek és férfiaknak hogy lehetne megakadályozni a kivándorlását; szóval kivándorlási törvény által lenne szabályozandó a nem jogosult egyének kivándorlásának megakadályozása és a jogosultaknak hatósági agenturák útján történendő megkönynyítése.

Az értekezleten határozatba ment: a gazdasági egyesület programjába felvett szövetkezetek, gazdakörök és minta-parasztgazdaságok létesítése által a vármegye alsó vidéke gazdaközönségének érdekeit szolgálni és így a nagymérvű kivándorlást, a mennyire csak lehet, csökkenteni.

A „Bodrog-Szerdahely és Vidéke hitelszövetkezet” mint az országos központi hitelszövetkezet tagja, 3 évi rendes közgyűlését a f. évi jún. hó 29-én tartotta. — Szerviczky Ödön felügyelő-bizottsági tag örömmel adta tudomásul a közgyűlésnek, hogy Vécsey Béla báró üzletrészes tag a 8000 kor. költséggel felépítendő üzlethelyiség részére ingyen telket ajánlott fel, mi általános lelkesedést keltett a szép számmal jelenvolt földmivészekből álló közgyűlés tagjaiban. — Az évi forgalom 40,500 kor. volt. Tiszta nyermény 776 K. Az üzletrészes tagok száma ez évben 120-al szaporodott. — Szerviczky Ödön, a szövetkezet elnöke, Kozma Gedeon szőlőskai ref. lelkésznek és Polák József áll. tanító könyvelőnek a szép és sikerdus munkálkodásért jkönyvi elismerést szavaztatott; míg Kozma Gedeon elnök maga, és tisztársai részéről az érdem oroslánrészét Mailáth József gr., b. e. Vécsey Gyula báró s utóda Vécsey Béla br. és Szerviczky Ödön felügyelő biz. tagokra hártívau elismerő szép szavakkal, a gyűlés a vezetők lelkes éltetésé közt oszlott szét.

r. l.

Városi és községi ügyek.

* **Elnöki körlevél.** S.-A.-Ujhely város képviselőtestületi tagjait a f. évi július 4. napján délelőtt 9 órakor kezdetét veendő rendes közgyűlésre meghívta a polgármester.

* **A nyilvános számadásra kötelezetek** III. osztályu ker. adója a s.-a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság részéről megállapítván, a város adóügyi osztályában közszemlére kitétetett; 15 nap alatt lehet a felszólalás jogával élni.

* **A s.-a.-ujhelyi közöstemető** munkálata végbefejezéshez közeledik; azért a polgármester mai kelettel kinevezte Fischer Émánuel temetőfelügyelővé. Sokáig éljen!

* **Uj körjegyzők.** A homonnai járás területén két új körjegyzőség szervezését engedte meg a belügyi kir. minister. Az új körjegyzőségek: a Homonna-vidéki és a Koskóczi, amaz Homonna, emez koskóczi székhelylyel. Amott a f. évi június hó 27-én Horvát Armin, emitt jún. hó 28-án Takács Lajos okleveles jegyzőket választották meg. A szerencés választáshoz úgy a községeknek, mint a megválasztott derék két körjegyzőnek is örömmel gratulálunk!

* **Állami anyakönyvi statisztika.** A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1900. június 23-tól 1900. jún. 30-ig a) házasságot kötött: 6 pár; b) kihirdettetett: 1 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 14 esetben; d) elhalálozott: 14 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész.

12891. sz. Zemplén-vármegye alispánjától, A 10 fősolgabirónak és S.-A.-Ujhely r. t. város polgármesterének.

A jég ellen viharágyukkal való védekezéshez szükséges robbantó lőpor kiszolgáltatása és árának megállapítása tárgyában f. évi 45797. sz. alatt kelt földmívelésügyi ministeri körendeletet

a legszélesebb körben leendő közhírre tétel és szigorú alkalmazkodás céljából kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1900. jún. 11.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

M. kir. földmívelésügyi minister 45797/IV. 3-6. sz. Valamennyi thatóságának. A cs. és kir. közös hadügyminister ur közbenjárásomra megengedte, hogy a jég ellen viharágyukkal való védekezéshez szükséges robbantó lőport az érdekelte gazdaközönség a katonai szertárakból mérsékelt áron, vagyis kilogrammonként 76 (hetvenhat) fillérért szerezhesse be. F. évi május 25-én 35567. sz. a kelt rendeletével utasította ennél fogva a nevezett minister ur a budapesti, gyulafehérvári, kassai, komáromi és temesvári tüzérségi szertárakat, a nagyszabenyi, beszterezébányai és pozsonyi tüzérségi fiók szertárakat, továbbá az aradi műszaki tüzérség kezelési osztályát (Verwaltungs Abtheilung der technischer Artillerie in Arad;) hogy kizárólag ezen célra a szükséges lőport a gazdasági egyesületek, a m. kir. meteorologiai és földmágnassági intézet, a vincellér iskolák és szőlészeti és borászati kerületi felügyelők által teendő megrendelésekre, vagy ezek valamelyike által kiállított igazolvány alapján bármely érdekeltnek a szertárnál helyben kilogrammonként 76 (hetvenhat) fillérért szolgáltatassák ki. — Felhívom a thatóságot, hogy ezen a gazdaközönségre nagyfontosságú intézkedést minél szélesebb körben s azzal hirdesse ki, hogy a lőpor megrendeléséhez szükséges igazolvány kiállítására iránt az említett egyesületekhez, intézményekhez és közegekhez fordulhatni, megjegyezvén hogy a kedvezményes árulőpor kizárólag a viharágyukkal való védekezéshez használható s minden e tekintetben előforduló visszaélés a kedvezmény megszüntetését fogja maga után vonni. — Hogy pedig ezen visszaélések elkerülhetők és a lőpor mikénti felhasználása ellenőrizhető legyen, felhívom a megrendelésre, illetőleg az igazolványok kiállítására feljogosított egyesületeket, intézeteket és közegeket, hogy minden egyes igazolvány kiállításakor, vagy közvetlenül tett megrendelés alkalmával az igazolvány tulajdonosának, illetőleg a megrendelőnek nevét, lakhelyét továbbá az utalványozott lőpor mennyiségét a védekező lakhelyére illetékes járási főszolgabiróval, városokban a rendőrkapitánnyal azonnal közöljék, az említett hatóságoknak pedig köteleességévé teszem, hogy a lőpor mikénti felhasználását a rendőri közegek közbejöttével a legszigorubbán ellenőrizzék s minden netalán észlelt visszaélésről a Cim útján hozzám jelentést tegyenek. Felhívom a thatóságot, hogy az említett hatóságok megfelelő utasítása és a jelzett ellenőrzések szigorú foganatosítása iránt haladéktalanul intézkedjék. Kelt Budapesten, 1900. május 29. Darányi s. k.

A 13,543/900. számhoz. T. Zemplén-v. alispánjától.

Versenyárgyalás tűzifa szállításra.

A t. vármegye székházához az 1900-01. évi tél idejére megkivántató 500, azaz ötszáz köbméter tűzifa szállításra versenyárgyalást hirdetek, annak megtartására határnapul a f. évi július hó 15-ének d. e. 10 óráját a t. vármegye székházánál a számvevőségekhez kitézőm és a versenyárgyalás vezetésével a t. vármegye főszámvevőjét megbízom.

Mínthogy S.-A.-Ujhely rt. város polgármestere nyílt ajánlatot tett, a szállítási számdékozók a fenti szám alatt iktatott és S.-A.-Ujhely rt. város részéről benyújtott ajánlatot, mely most a közig. irattárban van, megtekinthetik és a versenyárgyaláson szintén írásbeli nyílt ajánlatokat tehetnek.

Számba vehető versenyzőknek azonban csak azok az ajánlattevők tekintetnek, a kik az ajánlat szerint számított tűzifa-készlet árának 10%-ját bánatpénzül a t. vármegye közig. letéti pénztárába befizetik s az erről tanuskodó nyugtatót a versenyárgyaláson felmutatják.

A szállítandó tűzifa-szükséglet fele, vagyis 250 köbméter tavalyi vágásu, első minőségű bükk, — fele pedig ugyanolyan tölgy.

A szállítást szabályozó további feltételek megtudhatók a hivatalos órák alatt és a t. vármegye főszámvevőjétől.

S.-A.-Ujhely, 1900. jún. hó 28-án.

Alispán szabadságon:

Dókus Gyula,

főjegyző.

2-1

34202/1900. B. M. sz.

Hirdetmény

A bosnyák hercegovinai országos kormány pénzügyi szolgálatában több rendbeli a X-ik díjosztályban sorozott 2200 kor. fizetéssel és 400 kor. pótlékkal, összesen tehát = 2600 koronával díjazott pénzügyi fogalmazó-segédi, továbbá több rendbeli 1600 koronával díjazott pénzügyi fogalmazó-gyakornoki állás kerül betöltésre.

A kik ezen állásokra pályázni óhajtanak, kérvényüket, mely a keresztelő (születési) levéllel, az érettségi bizonyítvánnyal továbbá a jogi

tanulmányok végzéséről, az államvizsgálatokról és a testi alkalmatosságról szóló bizonyítvánnyal szerelendő fel és a melyben a pályázó nyelvismeretei feltüntetendők: a bosnyák-hercegovinai országhoz Szerajevóban nyújtják be.

A már államszolgálatban levő pályázók kérvényüket az előjáró hatóság útján terjesztik be: ez esetben a kérvénymellékleteivel együtt a magyar bélyegilleték alá esik.

Más pályázók tartoznak kérvényüket és mellékleteit bosnyák-hercegovinai bélyegjegyekkel ellátni és pedig a kérvényre 80 f. a mellékletre ikenként 20 f. bélyegjár: a megfelelő magyar vagy osztrák bélyeggel már ellátott okmányok, bizonyítványok és hivatalos kiadványokra mellékleti bélyeg nem szükséges.

Bosnyák-hercegovinai bélyeg hiányában a megfelelő készpénzt lehet a kérvényhez mellékelni.

Szerajevó, 1900. február havában.

2-2

A bosnyák hercegovinai országos kormány

15885. IX/1900. Kereskedelemügyi m. kir. minister.

Utasítás

a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesítéséről szóló 1899. évi XLIX. t. c. végrehajtása tárgyában.

(9. folyt. és vége.)

35 §.

A pénzügyigazgatóságok (adófelügyelő) kötelesek mindazokban, miket az 1899. évi XLIX. t. c. és az ezen törvény végrehajtása iránti jelen utasítás előír, — a pénzügyminister rendeletére eljárni.

1. A jelentéstétel végett hozzájuk küldött folyamodványokat:

a) minden egyes esetben a felforgó körülmények és viszonyok alapos mérlegelése után

b) oly esetekben, a midőn a folyamodó gyáros, vagy iparos a jelen utasítás 7. §-ban körülírt arányos időtartam megszabását kéri, különösen az e szakaszban felsorolt adatoknak pontos beszerzése és számbavétele után véleményük kíséretében a pénzügyministerhez visszaterjeszteni;

2. az állami kedvezmények megadására vonatkozó kormányhatósági rendeletek leérkezése után az állami kedvezmények engedélyezését az ezen esetekről vezetendő nyilvántartásban feljegyezni és az illető adókövetési iraton is kitüntetni, s ahhoz képest az illető gyár vagy ipartelep tulajdonosait, esetleg mezőgazdasági szeszifőzde bérleit a gyárból vagy ipartelepből eredő jövedelemre nézve a jelen utasítás 5. §-ában körülírt eljárásához szigorúan alkalmazkodva, a kedvezmények tartamára egészen vagy részben a megfelelő adó alól kihagyni.

Az állami kedvezményekről vezetendő nyilvántartásban feljegyzendők:

a) a gyár, illetőleg az ipartelep tulajdonosának (a cég beltárgyainak), illetőleg bérlelőjének neve;

b) a cégben vagy a tagjai sorában történt esetleges változások;

c) a gyár vagy iparvállalat helye (vármegye, község);

d) a gyár, illetőleg ipartelep minősége;

e) az állami kedvezményekre vonatkozó kormányhatósági rendelet és a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) iktatói számai;

f) azok az üzemek, melyekre a kedvezmények kiterjednek;

g) a kedvezmények kezdő és lejáratú időpontja;

h) a kormányrendeletben foglalt esetleges különleges határozatok;

i) a folyamodást megelőző, valamint az azt illetőleg a kedvezmények engedélyezését követő években esetenként kivetett adók összege koronákban és

j) az állami kedvezmények megszűnése folytán az adókövetés iránt tett intézkedések száma és kelte.

3. Az iparsó engedélyezése iránt hozzájuk beérkező folyamodványokat, minden egyes esetben, a felforgó körülmények és viszonyok alapos mérlegelése után véleményük kíséretében a m. kir. pénzügyministerhez felterjeszteni.

4. Az iparsó kiszolgáltatásra vonatkozó pénzügyministeri rendelet leérkezése után, az abban foglalt meghagyások, valamint az idevonatkozó törvényes rendelkezések és szabályok értelmében eljárni, különösen pedig az előírt rendszeres ellenőrzést a legközelebbi pénzügyi közegek által megfelelően gyakoroltatni.

V. FEJEZET.

36. §.

Ha valamely, állami kedvezményekben részesített gyár vagy ipartelep az állami kedvezményekhez kötött feltételnek meg nem felel, attól az állami kedvezmények megvonhatók. Ez iránt a kereskedelemügyi minister a pénzügyministerrel, és ha mezőgazdasági jellegű iparágáról van szó, a földmivelésügyi ministerrel is egyetértőleg, mezőgazdasági szeszifőzdekre nézve pedig a földmi-

velésügyi minister, a pénzügyi- és kereskedelemügyi ministerrel egyetértőleg határoz.

Horvát-Szlavonországok területén lévő gyárra nézve a vonatkozó elhatározások az 1899. évi XLIX. t. c. 11. §-ának határozmányaira való tekintettel a horvát-szlavon-dalmatörzsi bannal egyetértőleg hozatnak.

Az erre vonatkozó határozat ugyanolyan módon adandó a kedvezményeket élvező fél tudomására, mint a mely módon az állami kedvezmények engedélyezéséről nyert értesítés.

Kelt Budapeston, 1900. évi március hó 19.

Hegedüs s. k., kereskedelemügyi m. kir. minister.

224/IV. 900. sz. A gálszécsi j. főszolgabirjától.

Körözüvények.

Folyó évi június hó 14-én 1 drb. 4 hónapos szőke szőrű kan malac (jobb füle herélt) találtatott Vécse községben, folyó évi június hó 19-én pedig egy darab 13-15 éves fekete herélt ló találtatott T. Terebes községben bitangóságban és a községi bíró által vétetett gondozásba. Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy ezen körözüvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község bírójánál annál is inkább jelentkezzék, mert ellenesetben a gazdátlan jószágok, az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a értelmében el fognak árvereztetni.

Gálszécs, 1900. év jún. 24-én.

Nemes, főszolgabíró.

3907/I. 1900. A bodrogközi járás főszolgabirjától.

Körözüvények

I.

Folyó évi június hó 16-án Marmorstein Ábrahám Szabolcs m. gemsei lakos kárára 2 drb. — mely közül az egyik 4 éves piros szőrű herélt, hátsó lábán gatyó, a másik egy 6 éves pej szőrű herélt jegytelen ló elszökött és azóta feltalálható nem volt.

3908/kig. szám.

II.

Folyó évi június hó 13-án Deák Ferenc ricsi lakos kárára 2 drb. csikó, — 3 éves kanca és herélt, fekete szőrűek, az egyiknek jobb szeme hibás s homlokán fehér folt, — elszökött és azóta feltalálható nem volt.

Körözüvésüket elrendelem azzal, hogy feltalálásuk esetén hivatalomhoz jelentés teendő.

K. Helmeec, 1900. jún. 21.

Benesik, főszolgabíró.

64. sz./900.

Hivatalos árverési hirdetés.

108 kor. illeték, s.-a.-ujhelyi adó 300 kor., községi pótdadó 445 kor., 86 fillér, vagyis összesen 854 kor. 46 fillér hátralekötés feletben 1900. január 17-én, május 30-án és május 31-én Baeska községben Weinberger Jakab tulajdonából lefoglalt 5 db. sweitzer tehén (7-8 évesek) 400 kor., 3 db. 2 éves pejszőrű csikó 200 kor., 7 db. vegyes 1 éves tarkaszőrű borjú 210 kor., 10 drb. 1 éves szürkeszőrű bonyu 300 kor., egy rozsz karban lévő kocsi 100 kor. becsértékű zálogtárgyaknak az 1883. évi XLIV. t. c. 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73. és 74. §§-ai értelmében eszközölendő nyilvános elárvereléséről.

Az 1-ső árverés Baeska községben 1900. július 3-án d. e. 9-10 órakor, — a 2-ik Kir. Helmeec községben 1900. július 6-án d. u. 2-4 órakor fog megtartatni.

Árverési feltételek: 1-ször. Az első árverésen mindazon egyes zálogtárgyak, a melyek értéke 50 frtot meg nem halad, becsáron alól is mindjárt feltétlenül el fognak adatni; 50 frton felüli értékű egyes tárgyak pedig csak akkor, ha a becsárnak legalább háromnegyed része igértetik. 2-ször. A második árverésen azonban minden zálogtárgyak különbség nélkül, a becsérték háromnegyedén alól is, — a legtöbbet igérőnek minden esetre átengedtetnek. 3-szor. A vételár készpénzben azonnal fizetendő.

Kelt K. Helmeec, 1900. Juni hó 15-én.

Szentmihályi, szolgabírói végrehajtó.

1876/I. 1900. A szerencsi járás főszolgabirjától.

Körözüvény.

Hangácsi születésű és illetőségű Gadóczy István Keszyéten községhez tartozó Györgymajori béres a f. hó 4-én hazulról eltávozott s azóta vissza nem tért.

Személyleírása: 20 éves, r. kat. vallású, nyulánk termetű, fekete haju, bajusza szőke (ütököző) szeme sárga, arca hosszús, orra nagy, gyolcs ing és lábravalóban, posztó fekete mellény, ócska posztó kalappal, hátul-varott új eszima.

Szerencs, 1900. június 23.

Pintér, főszolgabíró.

1534/I. 900. A sztrópkai járás főszolgabirjától.

Körözüvény.

F. évi június hó 13-án Kelese községében egy drb. szőke szőrű, kurta farku riska tehén fogatott fel.

Igazolt tulajdonosa felhivatik, hogy a tehén átvétele iránt annyival is inkább intézkedjék, mivel az, mint gazdátlan jószág, nyilvános árverésen el fog adatni.

Sztrópkó, 1900. június 23.

Bárczy, főszolgabíró.

Nyilt-tér. *)

MARGIT

GYÓGYFORRÁS

(Margitforrás-telep Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szén-savat, ellenben sok szén-savas nátriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kiváló hatása a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós valadék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz” megbeesülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szén-savánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kö- és homokképződés esetében, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnak a „Margit-forrásnak” a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölé.

Mint ivóvíz

kiváló óvszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Forrástár:

ÉDESKUTY L. ásványvíz-nyagkereskedés es. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

*) Az e 3 vatban közlöttekért a beküldő felelős.

A szerkesztő postája.

K. E. — Rad. A rottentőben terjedelmes „régí vers” se formai, se tartalmi tekintetben nem volt érdemes arra, hogy oly nagy gondtal és fáradsággal lemosolja.

L. E. — Szinna Az igen tartalmas „relatio”-t átküldöttük a Tanügy rovatvezetőségéhez.

K. A. — Szerencs. Mesebeszéd

Sz. urnak — Helyben. Azért maradt ki, akkor is most is, mert nem fért be.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Éhler Gyula.

Hirdetések.

A nagy-czigándi körjegyzőségünél a jegyzői és anyakönyvi teendőkben teljesen jártas, megbízható, nőtlen fiatal egyén azonnal alkalmazást nyerhet. Javadalma havi 30 korona és — mosás, ágyneműn kívül — teljes ellátás. — Helyettes anyakönyvvezetői tiszteletdíj: 70 korona; továbbá huszlátási díjak s a járlatok átíratási és irányítási díjai. Szorgalmához s magaviseletéhez képest fizetés emelésre is számíthat.

Galambos Ödön,

körjegyző.

Tk. 1296/1900. sz.

Póthírdetés.

A nagy-mihályi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint az államkincstár Mihalkóczy János elleni végrehajtást szenvedett elleni 59 korona tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében 917/1900. sz. alatt kibocsátott árverési hirdetésben a vásárhelyi 142. sz. tjkvben A. I. 35 sor (293-295) hr. szám alatt irt B. 1 és 3 sorszám alatt Mihalkóczy Mihály és Mihalkóczy János tulajdonul jegyzett belsőre 854 korona kikiáltási árban Vásárhely község bírójának házához 1900. évi július hó 2-ik napjának d. e. 9 órájára kitiűzött árverés az 1881. évi LX. t. c. 167. §-a alapján Mihalkóczy György, Anna, Zsuzsanna és Erzsébet kiskorú, vásárhelyi lakos végrehajtatók érdekében is 78 korona tőkekövetelés és járulékal kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Nagy-Mihályban, a kir. járásbíró mint tkkvi hatóságnál 1900. évi június hó 11-én.

Bodnár, kir. albiró.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét alantabb jelzett

friss töltésű

Ásványvizeimre

felhívni.

Elismert legjobb borvizek

Bártfai

Bikszádi

Borszéki

Czigelkai

Gieshübl

Krondorfi

Luhi Erzsébet

Margit

Mohai Ágnes

Parádi kénsav

Szalvator

Szolyvai

Polenai

Kitünő hatású gyógyvizek

Bilini

Csizi

Czigelkai

Emsi

Gleichenbergi

Guber

Halli iblany

Lipiki

Levico erős és gyenge

Karlsbadi

Marienbadi

Parádi arzén

Roneegno

Selters könig

Hunyadi János

Ferencz József

Erzsébet

Ivándai

melyeket a legjutányosabb árban számítok.

Szives megbízásokat kér:

Malártsik György

fűszer-, esemege-, ásványvíz és magkereskedő

S.-A.-UJHELY.

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

Az eszéki arczenőcs és eszéki SZALVATOR-szappan eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztálanságát.

Valódi csakis a **Dienes J. O.**

Salvator-gyógytárából Eszéken felsőváros.

1 tégely eszéki arczenőcs ára 70 fillér.
1 darab Szalvator-szappan ára 1 korona.
1 tégely kézi paszta ára 1 korona 20 fillér.
Lyoni rizspor kis dob. 1 kor., nagy doboz 2 korona.

Figyelmeztetés!

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészeketől és megfelelnek tökéletesen a 71012 sz. B. m. rendeletnek. Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kérik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki arczenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapestben:

TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszerárában

VI., Király-utca 12. sz.

Eladó esetleg haszonbérbe adó

1900. évi október hó 1-től a zemplénvármegyei Szalók községben egy 290 hold szántó, 4 hold kert, 139 hold rét és 82 hold legelőből (valamennyi 1200 □ öllel számítva) álló, megfelelő számú lak- és gazdasági épületekkel ellátott birtok. — Bővebb felvilágosítást ad: **Dr. Novák István** ügyvéd **Gálszécsen**.

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzsárgatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebb-bérből is utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállító.

Dr. LENGIEL
nyirfa-
balzsam

kir. szab. Svédhonra.

Már magában véve azon nővényi nedv, amely a nyirfából kifolyik, ha annak törzsét meg fúrjuk, embereml-kezet óta mint a legkitünőbb szépitő szer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasításai szerint balzsammá alakítatik át, csak akkor nyer ugyszólván csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészeket, már másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehérré és gyöngéddé válik.

Ezen balzsam kisimítja az arcon a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú arczsint a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz; a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőt, májfoltot és anyajegyeket, orrvörösséget, bőrtáktát s a bőr minden más egyéb tisztálanságát. Ára egy korsónak használati utasítással 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszerárban.

A nyirfabalzsam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a **dr. Lengiel-féle**

O P O K R É M E T

használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.

A **dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan** a legalkalmasabb hygienikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fehérré teszi és hivatva van a balzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér.

Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerár Budapestben, Király-utca 12.

A husfogyasztó közönség figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy igen tisztelt vásárlóim és a nagyközönség kényelmére s előnyére elhatároztam, hogy üzletemben ezentul a hust szortirozva bocsájtom áruba, úgy hogy a t. fogyasztó közönség kiválmához és tehetségéhez mértén juthasson hozzá, még pedig:

Marhahus 40 krtól 52 krig.

Borjuhús 44 „ 52 „

Sertéshús 32 „ 52 „

A nagyérdemű közönség becses látogatását kérve, maradtam tisztelettel

Bolgári.

Legjobb a Kőbányai polgári söröződe SÖRE,

melyből raktárt és palackozást a Rákóczi-utca „Hungária” szálloda pincze helyiségében rendeztem be. Majdnem minden koreszmában és üzletben kapható.

Maláta barátsör is raktáron van.

Rübner Herman

a Polgári serfőző r. t. főraktárosa

Biztos

kereset

kinálkozik jó beszélőképességgel bíró, tisztességes személyeknek, kik állandó lakhelyükön az 1883. évi XXXI. törv. cz értelmében sorsjegyeknek, állampapíroknak részletfzetésre való eladásával fogalkozni kívánnak.

„MERCUR”
váltóüzleti
részvénytársaság
BUDAPEST
Arany János utca 31.

Osztálysorsjegyeket

a hatodik játék **III-ik** osztályhoz vételre ajánl **LÓW MIHÁLY** S.-A.-Ujhely. Huzás **julius 10., 11. és 12-én**. Vétel-sorsjegyek árai $\frac{1}{1}$ **32** frt, $\frac{1}{2}$ **16** frt, $\frac{1}{4}$ **8** frt és $\frac{1}{8}$ **4** frt. Megújítási árak csak: $\frac{1}{1}$ **16** frt, $\frac{1}{2}$ **8** frt, $\frac{1}{4}$ **4** frt és $\frac{1}{8}$ **2** frt. Főnyeremény **1.000.000 millió** 60,000 és számos mellékyeremény kifizetett már e helyen.

931/1900. végr. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi XL. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. I. 324/1. számú végzése következtében Pekáry Gyula ügyvéd által képviselt Nickelson gőpyár részvénytársaság javára Gróf Hardenberg Aladár kis-toronyjai lakos ellen 4799 kor. 20 fillér s jár. erejéig 1900. évi május hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 9780 koronára becsült következő ingóságok u. m.: tehének, gőzgépj, cséplőgépj, elevator, vízfordó kocsi, fecskendő, répa- és szecsavágó nyilvános árverésen eladotnak. Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1900. évi V. I. 324/2. számú végzése folytán 4799 korona 20 fillér tökékövetelés, ennek esedékessé vált 67% kamatai, $\frac{1}{2}$ % váltó-díj és eddig összesen 111 korona 50 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Kis-Toronyán alperes lakásán leendő eszközölésére **1900. évi július hó 13-ik** napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsőron alul is eltoznak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1900. évi június hó 12-én.

Tomasovszky Lajos
kir. bír. végrehajtó.

A legnagyobb cipőraktár S.-A.-Ujhelyben.

Halász Herman

ezelőtt

Özv. Rozsássy Lajosné

S.-A.-Ujhelyt, főtér, a „Vadász-kürt“ szálloda épületében.

Ajánlja nagy raktárát
valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek cipő
különlegességekben.

Egyedüli raktára:
urak, hölgyek és gyermekek számára, a mai korban legszebb
és legegyszerűbb viseletű

Triumph (Győzelmi) és Victoria cipőknek,
valamint a valódi, legjobb anyagból készült

Kneip Sandaloknak.

A legizlésebb

séta- és táncz-cipők
minden színben.

Elismert legjobb krémek és festékek Sevro és szines cipőkhöz.

A legolcsóbb árutól — a legfinomabb áruig.

A legjobb anyagból készült minden fajn cipők.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség tudomására
hozni, hogy

guvrirozó gépem

már megjött, ezen körülményt különös figyelmébe ajánlom a t. urnők és varrónőknek.

Guvrirozni elvállalok selyem, krepp, batist, karton, szerbvászson s egyéb mindenféle női ruhaszövetet még pedig 110 centim. hosszúságig, a legjutányosabb árak mellett.

Továbbá ajánlom a már évek óta fenálló férfi- és női ruhatisztító és festő-üzletemet. — Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlva mély tisztelettel vagyok

Rakovszky Sándor,

vegytisztító és kemefestő.

S.-A.-Ujhely, Beresényi-utca 45. sz. a fogház átellenében.

Alulírottak bátorkodunk a nagyérdemű közönség figyelmét

a **Weyrauch Kristóf és Társa-féle gyorsan száradó és szagtalan**

BORSZESZ PADLÓFÉNYMÁZRA

felhívni. — Ezen fénymáz a legjobb padlófénymáz szer, **gyorsan szárad, szagtalan, igen tartós és mosható is.** — Kapható tisztán, szín nélkül, továbbá sárga és barna színekben, 1 kilós üveg ára 2 kor. 40 fill., 1/2 kilós üveg ára 1 kor. 30 fillér.

Főraktára S.-A.-Ujhely és vidékére

NAGY FERENCZ, fűszer-, csemege-, ásványviz- és festékáru kereskedésében S.-A.-Ujhely.

Tisztelettel **WEYRAUCH KRISTÓF ÉS TÁRSA.**

Tk. 1083/1900. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminister 1900. évi márczius hó 13-án 53,737. I/A. I. M. 900. sz. a. elrendelte, hogy kir.-halmeczi kir. járásbíróság mint tkvi hatóságához tartozó **Karád** község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t.-cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkekben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitése foganatosítottatik. E czélból a helyszíni eljárás a nevezett községben **1900. évi augusztus hó 12-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak:

1. Mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2) Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15-18. és az 1889. évi 38. t. cz. 5. 6. 7. és 9.§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;

3) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság
Kir.-Halmeczen, 1900. évi június hó 14-én.

Kir. jbró helyett:

Dancs György, kir. albiró.

Figyelemre méltó!

A Kazinczy-utczán dusan berendezett
raktárumban lévő

kitünő gyártmányu

butoraimat

rendkívül leszállított áron véglegesen el-
árusítom.

Özv. Dubay Istvánné.

A Grosz Vilmos-féle

esődtömegtől megvett áruk: ugymint kézi
és járgány cséplőgépek, rosták,
aratógépek, fúkaszalók, konkolyo-
zók, boronák, Sack-féle ekék, ló-
gerekblyék s több más gazdasági gépek
a gyári árak tetemes leszállítása mellett
kaphatók

Kornstein Ignác czégnél

S.-A.-Ujhely.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

föld-, szőlő- és gyümölcsfaiskola tulajdonos

Borkereskedése Czegléden.

Szállit:

Ó homoki fehér

borokat év és minőség szerint

22-24-28-32-36 forintért.

Kétszer fejtett homoki uj-borokat

18-20-22-24-26-28 forintért.

Törköly-pálinkát 70-75-80 forintért.

Hordót is ad és eladási árban vissza is veszi azt.

! Tessék borárjegyséket kérni!

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.
Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KAROLY
 Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában)
 Az arany érmmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak,
 ipari-, bánya- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszin-
 tén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.
 E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 4
 különböző mintában kilóként 10 krtól felfelé szállítanak és ami a festék szűrtisztaságát
 illeti azonos az olajfestékekkel.
 Mintakártya, ugyszintén használati kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

297.
 1900. szám

A felső-bodrogi vízszabályozó társulat.

Pályázati hirdetés.

A társulatnál elhalálozás folytán megüresedett pénz-
 tárnoki állásra pályázat hirdettetik.

A pénztárnoki teendőket egyszersmind a számtiszti
 és nyilvántartói teendők is egyesítvük.

A pénztárnok évi fizetése 2000 korona, természet-
 beni lakás, 2 kilométer védgát használat.

Az állás a megválasztás napjától számított 3 hó alatt
 elfoglalandó, azonban köteles pénztárnok az állás elfog-
 lalása előtt a társ. igazgató-mérnöknel 6000 koronát az
 államkincstárnál elfogadott óvadékképes értékpapír, eset-
 leg készpénzben óvadékként letenni.

A véglegesen megválasztott tisztviselők a Tiszai
 ármentesítő társulatok közös nyugdíjintézet kötelékébe
 tartoznak.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy életkoruk
 és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal fel-
 szerelt kérvényeket legkésőbb f. évi augusztus 1-ig a
 társulat igazgatóságához Töke-Terebesen annál inkább
 benyujtsák, mert a később érkezett vagy nem kellőleg
 felszerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Töke-Terebes, 1900. június 23-án.

Az igazgató-választmány megbízásából:

Szladek Károly,
 igazgató-mérnök.

Eladó

Sárospatak határában lévő Józseffalvi gőzmalomnak az összes
 jókarban lévő berendezése, gép- és vasrészei, ugymint: 40 ló-
 erejű Wertheim gőzkazán, gőzgép, víztartály, előmelegítő kémény,
 szivattyú, 3 darab 21. számú Ganz-féle henger, az összes trans-
 missió és gépkerekek, a liszt-czilinderek, koptató, aufzugoknak,
 köveknek vasrészei, gépész és molnár szerszám, ugyszintén egy
 teljes olajmalom berendezés, tüzkár következtében egyenkint vagy
 összesen szabad kézből jutányos áron eladó. — Megjegyeztetik,
 hogy a telek, melyen a gőzmalom működött most is bérbe vehető.
 Tekintettel a kitűnő buza és rozstermelő vidékre, ezen nagy for-
 galmu üzlet átvételét illetőleg berendezését bárkinek is a leg-
 malegebben ajánlhatjuk.

Ertekezni lehet **Reismann és Guttmann** czégnél
 Sárospatakon.

Egyedül valódi csakis üvegben!

Ez a valóban csalhatatlan és gyökeres irtószert minden-
 dennemü rovar ellen.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Kincsesy Péter, Wid-
 der Gy., Fischer Hani, Behyna test.,
 Grünbaum M., Nagy Ferencz, Klein
 Henrik, Klein Albert Malátsik György,
 Szentgyörgyi Vilma, Klein Géza, Hazai
 Adolf, Glück Samu, Szikszay Róza és
 Markus Safir, Bilanovits István, Szath-
 máry József, Grünwald Márk.
 Abauj-Szántó: Blau Herman, Sövény Kál-
 mán, Friedmann Simon, Klein Adolf,
 Klein Vilmos.
 Forró-Ecs: Haimann Salamon, Hercz-
 feld Lajos.
 Gálszécs: Grün Lajos, Engländer Ignác,
 Friedmann Lipót és Rosenberg Bernát.
 Homonnán: Friedmann Markus, Hocza
 Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky
 Gyula, Pápay Pál, Szekeérak Aladár,

Rosenberg Márkus.
 Mándok: Richard Emil.
 N.-Mihályban: Glück Mór, Tolvay Imre,
 Bucsinzky Lajos, Marmorstein Jenő,
 Wünschendorfer K. és Landesmann
 Vilmos.
 Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó
 Lászlónál.
 Szerencsen: Turcsányi Ferencz, Bekefi
 Ignác, Beliczky István és Ivanits Kilmán.
 Tállyán: Gottfried Sámuel.
 T. ajón: Frisch Vilmos, Helm Samu,
 Morgenstern Izidor, Olay Lajos, Zákó
 Soma, Gross Izrael.
 Varannó: Cseri Herman, Gaál Sándor
 Friedmann és Rosenberg, Rosenbluth
 Sándor, Klauer Emil.

Sürgöny-czim: „KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.

A
KEGYELET

temetkezési
 vállalat

S.-A.-Ujhelyben

A
KEGYELET

temetkezési
 vállalat

S.-A.-Ujhelyben

elvállal mindenféle temetéseket **vidéken is,** és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: érc- és fakoporsókat, továbbá
 finom nickl-koporsókat, sarcophagot, mindenféle szemfedeleket,
 érc-, mű- és élővirág koszorúkat, szallagokat, viasz- és szurok-
 fáklyákat.

Fakoporsók 1 frttól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek
 7 frttól feljebb, nagynak 1 öl nagyságban 35 frttól egész 700 frtig.

A „KEGYELET“ temetkezési vállalat S.-A.-Ujhelyben

elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák
 elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges és oszlopos gyász-
 kocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a
 temetéshez szükségeltető kellékekkel.

A legcsekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosított.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármilyen módon tett
 értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt
 az intézet megbizottja tisztelettel teendi a rendelmény átvétele
 végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteleről.

A „KEGYELET“

temetkezési intézet Sátoralja-Ujhelyben
 gyászkelemék és gyászfátyolok nagy raktára.

Gyászruhák hölgyek és urak számára 12 óra alatt
 elkészíttetnek.

Kiváló tisztelettel:

Schön Sándor és Társa.

Sürgöny-czim: „KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a 'Zepmlén' gyorsajtóján.

Dus választék érc- és mű-koszorúban, koszoru-szallagokban.
 Pontos és olcsó kiszolgálás bármely eskély rendelésnél is.

Legnagyobb és legrészletesebb raktár egyenlő fakoporsókkal és
 mindenféle érczkoporsókkal egész Zemplén-vármegyében.